

บทที่ 4 ผลการศึกษา

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบมหาวิทยาลัยวัยที่สาม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สำหรับการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ ในบทนี้นำเสนอผลการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเอกสารรูปแบบมหาวิทยาลัยวัยที่สามของประเทศไทยและต่างประเทศ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาฐาน U3A ในประเทศไทยและต่างประเทศ

รายละเอียดของผลการศึกษา มีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเอกสาร รูปแบบมหาวิทยาลัยวัยที่สามของประเทศไทยและต่างประเทศ

คณะผู้วิจัยทำการศึกษารูปแบบการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยวัยที่สามของประเทศไทยและต่างประเทศ โดยการศึกษาจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยวัยที่สามในประเทศไทย จำนวน 2 แห่ง และมหาวิทยาลัยวัยที่สามในต่างประเทศ จำนวน 14 ประเทศ ผลการศึกษาดังนี้

1.1 ผลการศึกษาเอกสาร รูปแบบมหาวิทยาลัยวัยที่สามของประเทศไทย

คณะผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับรูปแบบของมหาวิทยาลัยวัยที่สามในประเทศไทย พบว่าในประเทศไทยมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยวัยที่สาม 2 แห่ง คือ

1) มหาวิทยาลัยวัยที่สาม (ประเทศไทย) (U3A Thailand) U3A ตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2556 โดยภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อการประสานเชื่อมโยงการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุไทยสู่เครือข่ายระดับโลก โดยมีวิสัยทัศน์ คือ U3A Thailand ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุสู่สังคมสุขภาวะ และมีพันธกิจ 4 ประการ คือ 1) ส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ 2) เผยแพร่ข่าวสารข้อมูลของผู้สูงอายุไทยสู่สังคมเครือข่ายโลก 3) จัดกิจกรรมทั้งในรูปแบบวิชาการ การประชุม ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการบริหารและจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ และ 4) เป็นศูนย์กลางเครือข่ายการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ (มหาวิทยาลัยวัยที่สาม (ประเทศไทย), 2556)

2) มหาวิทยาลัยวัยที่สามนครเชียงใหม่ (University of the Third Age in Chiang Rai City) โดยเทศบาลนครเชียงใหม่ ร่วมกับคณะสงฆ์จังหวัดเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และโรงพยาบาลเชียงใหม่ประชานูเคราะห์ และอีกหลายภาคส่วนร่วมมือกัน เปิดดำเนินการเมื่อ ปี พ.ศ.2560 สถานที่ตั้ง บ้านน้ำลาด ตำบลริมกก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาทักษะ คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในทุกๆ ด้าน ให้มีความเข้มแข็ง เป็นประโยชน์สูงสุด เกิดความรู้สึกรักมีคุณค่ามี

ศักดิ์ศรี มีกำลังใจในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ภายใต้การบูรณาการความร่วมมือร่วมใจกัน ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ตามแนวทางสานพลังประชารัฐที่จะพัฒนาประเทศไทย 4.0 จัดให้มีการเรียนการสอนแบบองค์รวม อาทิ การเรียนรู้องค์ความรู้ภาวะ ประชาชนชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น การเรียนแผนที่ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การเรียนทำสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ และที่สำคัญคือการเรียนรู้แบบไอทีด้วยห้องคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร โดยการเรียนการสอนทั้งหมด ได้รับการสนับสนุนผู้สอนจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ และประชาชนชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถในทุกๆ ด้าน (เทศบาลนครเชียงราย, 2559)

1.2 ผลการศึกษาเอกสาร รูปแบบมหาวิทยาลัยวัยที่สามในต่างประเทศ

คณะผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารสิ่งพิมพ์ และสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อศึกษารูปแบบของมหาวิทยาลัยวัยที่สามในต่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่า แนวคิดมหาวิทยาลัยวัยที่สาม เกิดจากความคิดริเริ่มของศาสตราจารย์ Vellas ศาสตราจารย์แห่งกฎหมายระหว่างประเทศที่มหาวิทยาลัยตูลุส มหาวิทยาลัยวัยที่สามแห่งแรกในประเทศฝรั่งเศสที่สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2516 ด้วยความช่วยเหลือของผู้ทำงานร่วมกัน ได้จัดตั้งสมาคมนานาชาติแห่งมหาวิทยาลัยวัยที่สาม (International Association of Universities of the Third Age) ขึ้นอย่างรวดเร็ว สมาคมดังกล่าวมีสมาชิกมากกว่า 120 แห่งทั่วโลกในช่วงต้นทศวรรษ 1980 โดยมีจุดมุ่งหมายคือ การให้ความสำคัญกับเรื่องอายุในด้านสุขภาพ ความสัมพันธ์ทางสังคมและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเพื่อเป็นการพิสูจน์ว่าผู้สูงอายุไม่ใช่ผู้ไร้ประโยชน์ มหาวิทยาลัยวัยที่สามต้องการให้นักเรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และเพื่อให้บรรลุอุดมคติของสังคม คือการศึกษาอย่างครบถ้วนโดยไม่แบ่งแยกอายุ ต่อมา Dr. Peter Laslett แห่งมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ (Cambridge University) เป็นผู้ปรับรูปแบบของมหาวิทยาลัยวัยที่สามจากที่ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย มาสู่รูปแบบที่ให้ชุมชนเป็นรากฐานสำคัญ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนาม “Cambridge Model” ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบของอังกฤษ (English Model) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นให้กลุ่มคนในวัยที่สามมารวมตัวกัน ได้รับความสนุกสนานและเรียนรู้ในสิ่งที่สนใจ สำหรับประเทศอื่นๆ ก็ได้นำรูปแบบการดำเนินงานของทั้งสองประเทศมาประยุกต์ใช้ในประเทศของตนเองตามความเหมาะสม ดังนั้นรูปแบบของมหาวิทยาลัยวัยที่สามในปัจจุบัน จึงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ รูปแบบของฝรั่งเศส (French Model) ที่จัดการโดยมหาวิทยาลัย และรูปแบบของอังกฤษ (English Model) เป็นองค์กรอิสระที่ดำเนินการกันเอง ผลการศึกษารายละเอียดรูปแบบของมหาวิทยาลัยวัยที่สาม จำนวน 14 ประเทศสรุปได้ดังนี้ (International Association of U3A, 2018)

1.2.1 ประเทศฝรั่งเศส (France)

ความเป็นมา มหาวิทยาลัยวัยที่สาม (U3A) ในประเทศฝรั่งเศสเริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. 2516 โดยศาสตราจารย์เวลลัส (Prof. Pierrre Vellas) ในสาขาสังคมศาสตร์ (Social Science) แห่งมหาวิทยาลัยตูลุส (Toulouse) เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งเป็นแห่งแรกของโลก แนวคิดการจัดตั้ง U3A ของประเทศฝรั่งเศสเชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยท้องถิ่น และแนวคิด U3A ในรูปแบบนี้ถูกนำไปใช้ใน

หลายๆ ประเทศ โดยเฉพาะในยุโรป ในปี พ.ศ. 2533 จากนั้นแนวคิดของมหาวิทยาลัยวัยที่สาม (U3A) ได้แพร่กระจายไปสู่ประเทศต่างๆ เช่น ประเทศเบลเยียม สวิสเซอร์แลนด์ โปแลนด์ อิตาลี สเปน แคนาดา (ในควิเบก) และสหรัฐอเมริกา (ในรัฐแคลิฟอร์เนีย) เป็นต้น

มหาวิทยาลัยวัยที่สาม (U3A) ในประเทศฝรั่งเศสส่วนใหญ่เชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัย แม้ว่าระดับความเชื่อมโยงจะแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด มหาวิทยาลัยวัยที่สาม (U3A) บางแห่งได้รับบริการจากมหาวิทยาลัยอย่างเต็มที่ ในขณะที่บางแห่งได้รับการบริการขั้นพื้นฐาน ซึ่งล้วนสนับสนุนมาตรฐานทางด้านวิชาการในระดับสูง โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยหรือไม่

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยวัยที่สามในประเทศฝรั่งเศส ได้ขยายกิจกรรมไปสู่กลุ่มแม่บ้าน ผู้ว่างงาน ข้าราชการ และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในบางกรณี ในสมัยก่อนมหาวิทยาลัยวัยที่สามใช้ชื่อว่า มหาวิทยาลัยพักผ่อน (Leisure University) มหาวิทยาลัยยามว่าง (Free Time University) หรือ มหาวิทยาลัยระหว่างวัย (Inter Age University) เพื่อเป็นการสะท้อนความสนใจในวงกว้างของสังคมที่หลายๆ มหาวิทยาลัยกำลังนำมาใช้ อย่างไรก็ตาม ความสำคัญของ Free Time University ที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเปิดกว้างสำหรับผู้ใหญ่ทุกคนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี สามารถเข้ามาร่วมได้ มหาวิทยาลัยวัยที่สาม (U3A) ได้มีการจัดชั้นเรียนในอย่างหลากหลาย ทั้งทางวิชาการ สังคม และสันทนาการ มีการเก็บค่าธรรมเนียมสมาชิกเพิ่มขึ้นจากเดิม เนื่องจากมหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนน้อยลงกว่าที่เคย (Swindell and Thompson, 1995)

การสนับสนุน มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนและช่วยเหลือดูแลด้านวิชาการและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

การจัดการ มหาวิทยาลัยวัยที่สามในประเทศฝรั่งเศสมีการจัดหางบประมาณจากหลายทาง บางแห่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณเกือบทั้งหมดจากมหาวิทยาลัย บางแห่งบริหารงบประมาณจากการเก็บค่าลงทะเบียน การบริจาค และความร่วมมือจากภาคเอกชน และบางแห่งมีรายได้จากสมาชิก อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยวัยที่สามร้อยละ 90 ใช้งบประมาณจากการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก

กิจกรรม หลักสูตรและกิจกรรมที่จัดมีเนื้อหาและรูปแบบหลากหลาย โดยมีการผสมผสานระหว่างการบรรยาย มีการประชุมปรึกษากันเพื่อออกแบบหลักสูตร ทั้งการเรียนในห้อง การฝึกปฏิบัติ การศึกษาต่อเนื่อง และโปรแกรมด้านสุขภาพ เนื้อหาเน้นด้านมนุษยศาสตร์และศิลปะ

1.2.2 ประเทศอังกฤษ (England)

ความเป็นมา มหาวิทยาลัยวัยที่สาม (The University of the Third Age: U3A) ในสหราชอาณาจักร เป็นขบวนการซึ่งนำประชาชนใน “วัยที่สาม” มารวมกัน เพื่อพัฒนาความสนใจและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและเป็นกันเอง มีสมาชิกซึ่งดึงความรู้และประสบการณ์ของตนมาสอนและเรียนรู้จากกันและกัน แต่ไม่มีการกำหนดคุณวุฒิเพื่อสอบผ่าน เป็นเพียงเพื่อความรื่นรมย์ การเรียนรู้คือรางวัลในชีวิต

มหาวิทยาลัยวัยที่สามในสหราชอาณาจักรก่อตั้งขึ้นเมื่อ 35 ปีก่อน โดยเริ่มจากรูปแบบมหาวิทยาลัยวัยที่สามของฝรั่งเศส ต่อมา Dr. Peter Laslett แห่งมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ (Cambridge University) เป็นผู้ปรับรูปแบบของมหาวิทยาลัยวัยที่สามจากที่ได้รับการสนับสนุนจาก

มหาวิทยาลัย มาสู่รูปแบบที่ให้ชุมชนเป็นรากฐานสำคัญ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนาม “Cambridge Model” ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบของอังกฤษ (English Model) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นให้กลุ่มคนในวัยที่สามารถรวมตัวกัน ได้รับความสนุกสนานและเรียนรู้ในสิ่งที่สนใจ ในตอนเริ่มแรก แนวทางหลักคือการส่งเสริมและจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านกลุ่มสนใจของตนเองที่ครอบคลุมหัวข้อและกิจกรรมที่หลากหลายตามที่สมาชิกเลือก (Swindell and Thompson, 1995)

ผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยวัยที่สามมองเห็นแนวทางการทำงานร่วมกันระหว่างเพื่อนเรียนที่จะได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน การเคลื่อนไหวของมหาวิทยาลัยวัยที่สามจะต้องได้รับการสนับสนุนด้วยตนเองโดยสมาชิกเรียนรู้เพื่อความสุข ไม่มีความแตกต่างระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ทุกคนสามารถเป็นได้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน ปัจจุบันมหาวิทยาลัยวัยที่สามทั่วสหราชอาณาจักร มีมากกว่า 1,000 แห่ง โดยมีกลุ่มสนใจนับพันกลุ่ม มีสมาชิกมากกว่า 400,000 คนทั่วประเทศ และมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การสนับสนุน ปัจจุบันมหาวิทยาลัยวัยที่สามในสหราชอาณาจักรทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัยในท้องถิ่น สถาบันวิจัย และองค์กรอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกันมากขึ้นเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์และประสานประโยชน์ร่วมกัน มีสำนักงานมหาวิทยาลัยวัยที่สามแห่งชาติ (U3A National Office) โดยคณะกรรมการบริหาร นำโดยประธานกรรมการ ทำงานอย่างใกล้ชิดร่วมกับคณะอาสาสมัคร เพื่อสนับสนุนการทำงานของมหาวิทยาลัยวัยที่สามทั่วประเทศ

มหาวิทยาลัยวัยที่สามในสหราชอาณาจักรแต่ละเมืองอยู่ภายใต้เครือข่าย U3A National Office ซึ่งแบ่งออกเป็น 12 เขต คือ East of England, East Midlands, London, Northern Ireland, North East, North West, Scotland, South East, South West, Wales, West Midlands, Yorkshire and the Humber โดยมีหลักการทำงานร่วมกัน คือ การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีอิสระในการดำเนินการ (U3A UK, 2018)

การจัดการ คณะดำเนินงานทั้งหมดเป็นอาสาสมัคร โดยทั่วไปมหาวิทยาลัยวัยที่สามจะเป็นเสมือนบ้านสำหรับการจัดกลุ่มกิจกรรมมากมาย ครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องที่แตกต่างกันจำนวนมาก และทุกสิ่งที่อยู่ระหว่างสองสิ่งนี้

งบประมาณ สำนักงานมหาวิทยาลัยวัยที่สามแห่งชาติ (U3A National Office) มีบริษัทจัดการทรัพย์สิน (The Third Age Trust) ดูแลด้านการเงินให้มหาวิทยาลัยวัยที่สามทั้งหมดในสหราชอาณาจักร โดยจัดหาการสนับสนุนเงินทุนทางการศึกษาที่นอกเหนือจากการเก็บค่าธรรมเนียมสมาชิก และบริหารเงินทุน แต่ไม่มีการชำระเงินให้สมาชิกสำหรับบริการต่างๆ การขอความช่วยเหลือทางการเงินจากภายนอกทำได้เฉพาะกรณีที่ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของมหาวิทยาลัยวัยที่สาม

การสมัครสมาชิก มหาวิทยาลัยวัยที่สามแต่ละแห่งได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากเงินค่าสมาชิกในอัตราที่ต่ำ สมาชิกต้องเสียค่าธรรมเนียมแรกเข้า และมีค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนเรียน ดังตัวอย่างมหาวิทยาลัยวัยที่สาม Beckenham เสียค่าธรรมเนียม £1.50 ต่อครั้ง หากไม่เป็นสมาชิกเสียค่าธรรมเนียม £2.50 ต่อครั้ง ผู้ที่สนใจสามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มได้ ก่อนที่จะตัดสินใจสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิก

จำนวนสมาชิกมากกว่า 100,000 คน เครือข่ายระดับภูมิภาค เช่น U3A UWA (Western Australia) และเครือข่ายระดับประเทศ คือ U3A Alliance Australia (U3AAA) กล่าวได้ว่าประเทศออสเตรเลียมีจำนวน U3A มากที่สุดในโลกเมื่อเทียบกับจำนวนประชากร (U3A Alliance Australia, 2018)

การสนับสนุน ในออสเตรเลีย มีหน่วยงานที่ช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานของ U3A ต่างๆ ดังนี้

1) The U3A Alliance Australia Inc. หรือ U3AAA เป็นหน่วยงานของรัฐ ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2010 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างเครือข่าย รวมทั้งสนับสนุนการเคลื่อนไหวของ U3A ในระดับประเทศซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็น การดูแลครอบคลุมทั้ง U3A ที่มีที่ตั้งอยู่ในชุมชน (U3A ACT) และที่จัดการทางออนไลน์ (U3A Online) ตราสัญลักษณ์ของ U3A Australia Alliance (U3AAA) ดังภาพ

2) U3A ACT Inc. ก่อตั้งขึ้นในปี 1986 จากการประชุมครั้งแรก มีจำนวนสมาชิกเข้าร่วม 100 คน ซึ่งเป็นตัวแทนจาก U3A ต่างๆ ปัจจุบันมีจำนวนสมาชิกกว่า 5,250 คน เป็นองค์กรที่สมาชิกรวมตัวกันจัดตั้งขึ้นเพื่อความร่วมมือและเพิ่มพูนสิทธิประโยชน์ของสมาชิกทั่วทั้งออสเตรเลีย โดยมีสมาชิกและเครือข่ายย่อยในระดับรัฐ และระดับท้องถิ่น

3) U3A Online Inc. เป็นองค์กรที่สมาชิกรวมตัวกันจัดตั้งด้วยวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับ U3A ACT Inc. แต่จัดตั้งสำหรับสมาชิกที่เป็นองค์กร U3A ที่จัดการทางออนไลน์ทั่วประเทศออสเตรเลีย

การรวมตัวกันเป็นองค์กรที่ถูกกฎหมายภายใต้เครือข่าย U3A ACT Inc. เช่น U3A Network Queensland Inc. ทำให้มีสถานภาพเป็นสมาชิกเครือข่าย U3A ของรัฐ ซึ่งจะทำให้ได้รับสิทธิประโยชน์ในการทำประกันภัย (Insurance) และการเผยแพร่เอกสารที่มีลิขสิทธิ์ (Copy Right)

การจัดการ U3A ในประเทศออสเตรเลียทั้งหมดเป็นองค์กรอิสระ เป็นองค์กรที่ดำเนินการโดยอาสาสมัครจัดการตนเองโดยมีหน่วยงานของรัฐทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา หลักสูตรได้รับการพัฒนาและนำเสนอโดยใช้ทักษะและความสามารถของสมาชิกเอง และจัดกิจกรรมตามความสนใจของสมาชิก

โครงสร้างองค์กร U3A ส่วนใหญ่มีคณะกรรมการจัดการ ประกอบด้วย ประธาน (President) รองประธาน (Vice President) เภรัณูฎิก (Treasurer) เลขานุการ/เลขานุการฝ่ายสมาชิก (Secretary/Membership Secretary) ผู้ประสานงานผู้สอน (Tutor Co-Ordinator) ผู้ประสานงานสำนักงาน (Office Co-Ordinator) ผู้ประสานงานผู้สอนด้านคอมพิวเตอร์ (Computer Tutor Co-Ordinator) ประชาสัมพันธ์และส่งเสริม (Publicity & Promotions) ผู้จัดและนัดประชุมทางสังคม (Social Convenor)

สถานที่จัดกิจกรรม การใช้สถานที่จัดกิจกรรมของ U3A ในประเทศออสเตรเลียมีหลายรูปแบบ โดยมีทั้งการเช่าพื้นที่ของเอกชนเป็นที่ตั้งและจัดกิจกรรม เช่าพื้นที่ของหน่วยงานภาครัฐ โดยเสียค่าเช่าในอัตราต่ำมาก เช่น North Coast U3A เช่าอาคารของเทศบาลเป็นที่ตั้งและจัดกิจกรรมในอัตราค่าเช่าที่มีส่วนลด 85 % ของราคาปกติ

งบประมาณในการดำเนินงาน ได้จากการเก็บค่าสมาชิกแรกเข้า ค่าธรรมเนียมเรียนในแต่ละหลักสูตร เป็นหลัก นอกจากนี้มีการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ เช่น รัฐบาลท้องถิ่น หรือภาคเอกชน สนับสนุนงบประมาณในการจัดโครงการต่างๆ จากการพิจารณาโครงการที่เสนอของบประมาณ

การประกันภัย (Insurance) การทำประกันให้แก่ผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของ U3A ในออสเตรเลีย องค์กร U3A ที่เป็นสมาชิกของเครือข่าย U3A ACT Inc. จะได้รับสิทธิในการทำประกันให้แก่สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน เมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย ในขณะที่เรียน หรือในขณะที่ทำกิจกรรมร่วมกับ U3A ซึ่งหาก U3A ใดไม่เป็นสมาชิกขององค์กรดังกล่าว จะไม่มีสิทธิในการทำประกันภัยคุ้มครองสมาชิก และสิทธิในการเผยแพร่เอกสารที่มีลิขสิทธิ์

ระบบสมาชิก ระบบสมาชิกของ U3A ในประเทศออสเตรเลีย ส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน โดยกำหนดคุณสมบัติของสมาชิก อายุ 50 ปีขึ้นไป และยอมรับข้อตกลงที่จะปฏิบัติตามกฎของ U3A ตลอดจนเงื่อนไขด้านจริยธรรม อัตราค่าสมาชิกอยู่ที่ประมาณ 40- 60 AUD ต่อปี และค่าธรรมเนียมเข้าเรียนแต่ละหลักสูตรประมาณ 3-5 AUD ต่อ 1 หลักสูตร

กิจกรรม

มหาวิทยาลัยวัยที่สามของประเทศออสเตรเลีย ยึดหลักการจัดหลักสูตรตามความสนใจและความชอบของผู้เรียน จึงมีหลักสูตรจำนวนมาก หลากหลายรูปแบบ และในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน เช่น หลักสูตรการถ่ายภาพ ดนตรี โยคะ เต้นรำ โบว์ลิง ฯลฯ เป็นหลักสูตรและกลุ่มการเรียนการสอนที่ไม่เป็นทางการ (Informal Education) ไม่จำกัดวุฒิการศึกษา และไม่ได้รับปริญญา

จำนวนหลักสูตรที่เปิดขึ้นอยู่กับความพร้อมในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอาสาสมัครที่จะเป็นผู้สอน การเปิดภาคการศึกษาแบ่งเป็น 4 ภาคเรียน เหมือนในระบบโรงเรียนของออสเตรเลีย แต่ละหลักสูตร ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลา 1-2 เดือน กิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่จัดเป็นตารางเวลาประจำ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตามสถานที่ที่ได้กำหนดไว้ การจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนมีความสุข หลักสูตรหรือกิจกรรมมีจำนวนมากและหลากหลายประเภท พอจำแนกออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

- ศิลปะและงานประดิษฐ์ (Art and Craft)
- ภาษาและวรรณกรรม (Language and Literature)
- การพักผ่อนและความบันเทิง (Leisure and Entertainment)
- คอมพิวเตอร์ (Computer study)
- สุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี (Health and well being)
- การบรรยาย (Lectures)

นอกจากนี้ในออสเตรเลียยังมี U3A Online ที่จัดการเรียนการสอนผ่านทางออนไลน์ โดยผู้สนใจสามารถเข้าไปสมัครได้ในเว็บไซต์ <https://www.u3aonline.org.au/home>

1.2.4 ประเทศเบลเยียม (Belgium)

ความเป็นมา

มหาวิทยาลัยวัยที่สามของประเทศเบลเยียม มีรูปแบบการจัด U3A แบบฝรั่งเศส (French Model) โดยเป็นการดำเนินการโดยเชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยในระดับที่แตกต่างกัน บางแห่งมหาวิทยาลัยดำเนินการเองทั้งหมด บางแห่งเป็นองค์กรการกุศล อย่างไรก็ตาม ทุกแห่งให้ความสำคัญต่อการรักษามาตรฐานทางวิชาการ ในปี พ.ศ. 2519 ศาสตราจารย์ Vellas ผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยวัยที่สามเป็นแห่งแรกในฝรั่งเศส ได้มีการลงนามกับตัวแทนของมหาวิทยาลัย Liège (University of Liège) มหาวิทยาลัยวัยที่สาม Liège จึงได้ถือกำเนิดขึ้นเป็นแห่งแรกในเบลเยียมด้วยการมีจำนวนสมาชิกลงทะเบียน และเริ่มดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2519 การบรรยายประจำสัปดาห์ถูกนำเสนอเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย Liège มีการเพิ่มกิจกรรมอย่างหลากหลาย ทั้งด้านการเรียนภาษา ศิลปะ และกีฬา

การดำเนินงานในช่วงปีแรกๆ เป็นไปอย่างยากลำบาก เนื่องจากเหตุผลทางการเงิน ทำให้ต้องย้ายที่เรียนไปอยู่ที่ชั้นบนสุดของโรงพยาบาล ซึ่งการเดินทางไม่สะดวกและปัญหาด้านที่จอดรถ ทำให้จำนวนสมาชิกลดลงมากในช่วงเวลาดังกล่าว ต่อมาในปีพ.ศ. 2542 สถานที่ใช้จัดกิจกรรมไม่ได้รับการต่ออายุสัญญา คณะกรรมการจึงตัดสินใจซื้ออาคารแห่งหนึ่งที่เคยเป็นร้านอาหารเก่าแก่ซึ่งถูกทิ้งร้างไว้ ทำให้ต้องใช้เงินจำนวนมากในการปรับปรุงซ่อมแซม อย่างไรก็ตาม อาคารใหม่นี้ใกล้กับขนส่งสาธารณะและมีที่จอดรถ จึงดึงดูดความสนใจของคนที่จะเข้ามาเป็นสมาชิก ทำให้ในปัจจุบันมีสมาชิกมากกว่า 3,800 คน (U3A Liège, 2018)

การสนับสนุน การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยวัยที่สาม (U3A) ทุกแห่งในเบลเยียม มีมหาวิทยาลัย Liège เป็นที่ปรึกษา

การจัดการ รายได้ในการดำเนินงานของ U3A Liège ได้จากการเก็บค่าสมัครจากสมาชิก โดยเก็บค่าธรรมเนียมรายปี จำนวน 45 €/คน และจากการลงทะเบียนเรียน ซึ่งทุกหลักสูตรต้องเป็นสมาชิกและเก็บเงินค่าลงทะเบียน คุณสมบัติของผู้ที่มีสิทธิสมัครสมาชิกและลงทะเบียนเรียนคือ มีอายุไม่น้อยกว่า 50 ปี การลงทะเบียนมีกำหนดช่วงวันที่แน่นอน เฉพาะเวลาทำการ และสมัครที่สำนักงานเท่านั้น ไม่มีการโอนเงินผ่านธนาคาร

หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้สำหรับสมาชิก สมาชิกจะได้รับบัตรสมาชิกและเลขประจำตัวสำหรับปีการศึกษาปัจจุบัน เฉพาะเจ้าของบัตรสมาชิกจะได้รับการคุ้มครองโดยกรมธรรม์ที่สมัครโดยองค์กรที่ไม่หวังผลกำไร สมาชิกจะต้องพกบัตรสมาชิกเมื่ออยู่ในสถานที่ของสมาคม ราคาของบัตรสมาชิกเป็นราคาที่กำหนดโดยคณะกรรมการบริษัท สามารถลดราคาร้อยละ 50 ของราคารายปีหากสมัครในช่วงภาคเรียนที่ 2 ผู้ดำเนินการสามารถจัดระเบียบบัตรสมาชิกได้ตลอดเวลา

การเข้าใช้บริการ การเข้าใช้สถานที่และกิจกรรมจะได้รับอนุญาตเฉพาะเมื่อมีบัตรสมาชิกเท่านั้น ยกเว้นกรณีที่มีการจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น การจัดคอนเสิร์ต การประชุม การจัดงานเฉลิมฉลอง

เว็บไซต์ หากมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรและต้องการฝากประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์ www.u3a.be สามารถติดต่อผู้ดูแลเว็บไซต์ และกรอกแบบฟอร์มขอใช้บริการได้

อาสาสมัคร มีทั้งอาสาสมัครที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกของมหาวิทยาลัยวัยที่สาม ซึ่งจะได้รับสิทธิประโยชน์ได้รับการคุ้มครองในการทำประกันชนิดพิเศษ ที่สมัครผ่านสมาคม

กิจกรรม กิจกรรมการเรียนการสอนหรือหลักสูตรที่จัดในมหาวิทยาลัยวัยที่สามของเบลเยียม เช่น หลักสูตรด้านภาษา วรรณคดี ปรัชญา ประวัติศาสตร์ หลักสูตรด้านศิลปะการแสดง ดนตรี กีฬา เกม หลักสูตรด้านวิทยาศาสตร์ ด้านคอมพิวเตอร์ ตลอดจนหลักสูตรทั่วไปที่ผู้สูงอายุต้องการ เช่น การท่องเที่ยว ความรู้เรื่องภาษี เป็นต้น

1.2.5 ประเทศแคนาดา (CANADA)

ความเป็นมา ในประเทศแคนาดาการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสำหรับผู้สูงอายุภายใต้แนวคิดมหาวิทยาลัยวัยที่สามมีจำนวนไม่มาก ส่วนใหญ่เป็นมหาวิทยาลัยที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นหลักและเป็นเครือข่ายกับสมาคมนานาชาติแห่งมหาวิทยาลัยวัยที่สามของยุโรป (Association Internationale des Universités du Troisième âge - AIUTA) กลุ่มมหาวิทยาลัยวัยที่สามเหล่านั้นมีแนวโน้มที่จะเป็นวิชาการค่อนข้างมาก แต่พบว่ามีความพยายามที่จะใช้วิธีการต่างๆ เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้เรียนสูงอายุ ตัวอย่างเช่นที่ Academie de Gérontologie de l'Outaouais ซึ่งมีกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุด้วยแนวคิดการช่วยเหลือตนเอง (Self-help Approaches) (Richard Swindell and Jean Thompson, 1995)

การสนับสนุน มหาวิทยาลัยวัยที่สามในประเทศแคนาดาที่เป็นที่รู้จัก คือ มหาวิทยาลัยวัยที่สาม เซอร์บรูค (Université du Troisième âge Sherbrooke – UTA Sherbrooke) ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2519 ดำเนินการโดยได้รับการสนับสนุนจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซอร์บรูค วิทยาเขตควิเบก โปรแกรมของมหาวิทยาลัยวัยที่สาม เซอร์บรูค มีหลากหลายแตกต่างกันไปตามสาขาที่กระจายทั่วเขตควิเบก โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครผู้สูงอายุในการออกแบบหลักสูตรต่างๆ ตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สูงอายุร่วมเป็นวิทยากรในหลักสูตรต่างๆ และเป็นคณะกรรมการของสาขานั้นๆ

วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยวัยที่สาม เซอร์บรูค

- อำนวยความสะดวกในการแสวงหาความรู้
- ต่อสู้กับการโดดเดี่ยวในผู้สูงอายุ (Fight isolation in seniors)
- ส่งเสริมการบูรณาการผู้สูงอายุในชีวิตทางวัฒนธรรมและสังคม (The integration of seniors in cultural and social life)
- ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนต่าง ๆ
- สนับสนุนผู้สูงอายุในความปรารถนาที่จะบรรลุเป้าหมาย
- สร้างสังคมด้วยคลื่นลูกใหม่ของพลเมืองสูงวัยที่มีพลวัตและมีความรับผิดชอบ

การจัดการ มหาวิทยาลัยวัยที่สาม เซอร์บรูค ดำเนินงานโดยคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นบุคลากรจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซอร์บรูค ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ ที่ปรึกษาด้านการสอน ที่ปรึกษาด้านการศึกษา เจ้าหน้าที่ธุรการการศึกษา เลขานุการผู้บริหาร และเลขานุการ

อาสาสมัคร มีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของมหาวิทยาลัยวัยที่สาม ตั้งแต่ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2519 เรื่อยมาถึงปี พ.ศ. 2555 มีอาสาสมัครผู้สูงอายุมากกว่า 600 คน ที่ร่วมดำเนินงานและ

ออกแบบโปรแกรมต่างๆ ทั้งนี้อาจกล่าวโดยสรุปถึงประเภทของอาสาสมัครตามบทบาทและหน้าที่ในการช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัยวัยที่สามได้ ดังนี้

- 1) ผู้จัดการเรื่องการลงทะเบียน ดูแลเรื่องข้อมูลกิจกรรม และดูแลการลงทะเบียนของผู้เรียนในแต่ละภาคการศึกษา
- 2) คณะกรรมการจัดโปรแกรม ทำหน้าที่จัดโปรแกรมสำหรับปีต่อไป
- 3) ฝ่ายส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ ทำหน้าที่จัดหาวัสดุส่งเสริมการจัดกิจกรรม รวมทั้งส่งเสริมและประชาสัมพันธ์กิจกรรมการศึกษา
- 4) หัวหน้าพื้นที่ ทำหน้าที่สงวนสิทธิสำหรับกิจกรรมการศึกษาต่าง ๆ เจรจาต่อรองค่าใช้จ่าย (ถ้ามี) เช่นสัญญาเช่าห้องพักและส่งไปยังสำนักงานมหาวิทยาลัยวัยที่สาม
- 5) ฝ่ายโสตทัศนอุปกรณ์ จัดหาและดูแลรักษาอุปกรณ์ด้านโสตทัศนศึกษา
- 6) ผู้จัดการกิจกรรมหรือผู้แทนชั้นเรียน ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างนักเรียน และสำนักงานในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา
- 7) งานบริการนักเรียน ทำหน้าที่ส่งโปรแกรมกิจกรรมให้กับนักเรียนและตอบคำถามของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียกเก็บเงินบัตรนักเรียน ฯลฯ

การสมัครสมาชิก

คุณสมบัติผู้สมัครเป็นผู้ที่อายุ 50 ปีขึ้นไป โดยผู้สนใจต้องตรวจสอบรายละเอียดของกิจกรรมที่สนใจ ก่อนลงทะเบียนเรียนในระบบกับมหาวิทยาลัยเซอร์บรูค โดยการลงทะเบียนในกิจกรรม UTA จะถือเป็นนักศึกษาเต็มรูปแบบของมหาวิทยาลัยเซอร์บรูค ผู้ที่ลงทะเบียนและมีบัตรนักศึกษาจะได้รับสิทธิประโยชน์จำนวนมาก

การสนับสนุนของนักศึกษา ค่าลงทะเบียนเรียนเป็นข้อบังคับสำหรับนักศึกษาทุกคน มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนสมาคมนักศึกษาและการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการขอบคุณอาสาสมัครนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการของสาขา

งบประมาณดำเนินงาน นอกจากค่าลงทะเบียนแล้ว งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานของวิทยาลัยวัยที่สาม เซอร์บรูค มาจากการระดมเงินผ่านกองทุน Roger-Bernier ที่ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2530 เพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยเซอร์บรูค กองทุน Roger-Bernier เป็นกองทุนบริจาคและเฉพาะรายได้ที่สามารถใช้ในโครงการที่ได้รับอนุญาตตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ดังนี้

- เสนอหลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาผู้สูงอายุ (The Senior Adult Education) ของมหาวิทยาลัยวัยที่สาม
  - สนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุ (Gerontology)
  - ส่งเสริมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุ: การประชุม การสัมมนา การประชุม การทัศนศึกษา และทุนการศึกษา
  - ตระหนักถึงโครงการที่มุ่งเป้าไปที่ความเป็นอยู่ที่ดีของผู้สูงอายุ
- เมื่อสมัครเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนจะได้รับการส่งเสริมให้ร่วมบริจาคเงินให้กับกองทุน Roger Bernier ด้วยการบริจาค 2 ดอลลาร์ต่อกิจกรรม โครงการวิจัยและโครงการนวัตกรรมด้านการศึกษาจะประสบความสำเร็จด้วยการบริจาคเหล่านี้

เครือข่ายความร่วมมือของมหาวิทยาลัยวัยที่สามเซอร์บรูคมี การเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องและส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากพันธมิตรจำนวนมากทั้งจากในเมืองและเทศบาล 50 แห่งที่มีกิจกรรมการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ 50 ปีขึ้นไป เช่น ศูนย์วิจัย พิพิธภัณฑสถาน ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์กีฬา สหกรณ์ สมาคมผู้เกษียณอายุ บ้านสำหรับผู้สูงอายุ สื่อ สิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถาบันการเงิน เป็นต้น

กิจกรรม

แนวคิดในการออกแบบหลักสูตร เน้นกิจกรรมทางการศึกษาที่ผู้เรียนมีอิสระ ไม่มีงานหรือการสอบ ไม่ต้องย่นคุณวุฒิ โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ คำนึงถึงความสุขในการเรียนรู้ร่วมกัน ผ่านวิธีการต่าง ๆ เช่น การเรียนเป็นหลักสูตร การสัมมนา การสนทนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การออกกำลังกาย เป็นต้น

ประเภทหลักสูตร มีเนื้อหาแตกต่างกันไปตามสาขาและภาคเรียน เช่น ประวัติศาสตร์ นโยบาย ภาษา วรรณกรรม สุขภาพ ปรัชญา วิทยาศาสตร์ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานคุณภาพและความเข้มงวดเฉพาะสำหรับทุกหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยเซอร์บรูค

ระยะเวลา เปิดภาคเรียนตอนกลางวันในช่วงฤดูใบไม้ร่วงและช่วงฤดูหนาว โดยปกติใช้เวลา 8 ถึง 10 สัปดาห์ โดยในแต่ละภาคเรียน แต่ละสาขาจะจัดทำและเผยแพร่เอกสารประชาสัมพันธ์รายละเอียดของหลักสูตรหรือกิจกรรมในภาคเรียนนั้นสำหรับผู้สนใจ

TABLE DES MATIÈRES

BROME-MISSISQUOI	5
LE MOT DU PRÉSIDENT	6
FAIRE-PART	7
L'inscription	8
La programmation	9
COURS	9
UTA 562 Le nationalisme espagnol face à la Catalogne (groupe 43)	9
UTA 474 De Bonaparte à Napoléon (groupe 43)	9
UTA 656 L'Arctique : d'hier aux enjeux du XXI ^e siècle (groupe 43)	9
UTA 303 Les femmes dans l'histoire du christianisme (groupe 43)	10
UTA 694 Histoire des sciences et techniques, de la préhistoire à nos jours (groupe 43)	10
ATELIER	10
UTA 802 Activez vos neurones! (atelier sur la mémoire) (groupe 43)	10

MOT DE LA DIRECTRICE

Chères étudiantes, chers étudiants,
bénévoles, personnes-ressources
et partenaires de l'UTA,

L'adrénaline de l'UTA : ça donne des ailes à la connaissance et au plaisir de la vie!

Au cours de la dernière année, j'ai eu la chance de participer à plusieurs anniversaires d'antennes de l'UTA de l'Université de Sherbrooke qui soulignaient leurs 5e, 10e, 15e, 20e, voire 25e anniversaire de fondation. Quelques-unes en Montérégie : Saint-Hyacinthe, Saint-Bruno, Sorel-Tracy, et d'autres régions : Joliette de Lanaudière, Victoriaville et sa région et j'en passe. Durant la prochaine année, ce sera au tour de Manicouagan, KRTB, pour n'en nommer que quelques-unes.

Un dénominateur commun à ces rassemblements festifs : le sourire aux lèvres et la reconnaissance des étudiants quant à l'appréciation de pouvoir participer aux activités de l'UTA, et ce, près de chez soi. À chaque fois, la même adrénaline surgit et nous encourage à poursuivre le développement de ce programme « qui fait du bien » aux personnes de 50 ans et plus. La mission éducative et aussi l'encouragement d'un vieillissement actif qui contrastent avec la perception du vieillissement que les médias nous transmettent.

Partager cette source de connaissances

Pour la prochaine année, si chaque étudiante ou étudiant invitait une personne de son entourage à venir découvrir l'UTA? Vous transmettriez alors à petite échelle cette passion de découvrir un monde de connaissances, de personnes-ressources passionnées, de bénévoles engagés et l'adrénaline d'apprendre encore et encore!

Bonne année 2018-2019!

Monique Harvey, directrice de l'UTA

Direction et personnel de l'Université du troisième âge de l'Université de Sherbrooke	Monique Harvey , directrice Cristina Lagüe , conseillère pédagogique Bruno Le Cerff , agent d'administration académique Louise Martin Isabelle Picard , secrétaire Johanne Tessier , secrétaire de direction – Campus de Longueuil
---	---

www.USherbrooke.ca/uta

MOT DE LA DIRECTRICE

| 3

BROME-MISSISQUOI

AUTOMNE 2018

ภาพที่ 4.2 ตัวอย่างรายละเอียดกิจกรรมและหลักสูตร
ที่มา <https://www.usherbrooke.ca/uta/bref/>

1.2.6 ประเทศสหรัฐอเมริกา (The United States of America)

ความเป็นมา การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสำหรับผู้สูงอายุในประเทศสหรัฐอเมริกา มีหลายรูปแบบผ่านการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ ทั้งในฐานะเป็นกิจกรรมหลักหรือกิจกรรมเสริมขององค์กร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงวิชาการสำหรับผู้สูงอายุ อาจมีการกำหนดมาตรการที่เอื้อต่อผู้สูงอายุให้เข้าถึงการศึกษาที่มีการสะสมหน่วยกิตเพื่อรับประกาศนียบัตร เช่น การลดอัตราค่าเล่าเรียนหรือไม่เก็บค่าใช้จ่าย การอนุญาตให้ผู้สูงอายุเข้ารับฟังการบรรยายในอัตราค่าเล่าเรียนที่ถูกลงหรือยกเว้นกรณีที่มีที่นั่งว่างพอ การจัดหลักสูตรเรียนทางไกล การเรียนรู้ข้างต้นจัดโดยสถาบันที่หลากหลาย เช่น มหาวิทยาลัย วิทยาลัยชุมชน สถาบันเพื่อการเรียนรู้วัยเกษียณ บ้านพักผู้สูงอายุ ศูนย์ผู้สูงอายุ โรงพยาบาล โบสถ์ ฯลฯ ตัวอย่างเช่น สถาบันเพื่อการเรียนรู้วัยเกษียณ เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2505 โดยกลุ่มครูที่เกษียณอายุแล้วมารวมตัวกัน โดยการสนับสนุนของสถาบันวิจัยสังคม ในนครนิวยอร์ก มีการออกแบบการเรียนรู้ตามความสนใจและอาจเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เพิ่มเติม ต่อมาจึงมีการตั้งเป็นองค์กรอิสระใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานมีการกำหนดหลักสูตรและค่าธรรมเนียมขึ้น ในปี พ.ศ. 2534 ได้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายกับเครือข่ายสถาบันบ้านพักผู้สูงอายุ

นอกเหนือไปจากสถาบันเพื่อการเรียนรู้วัยเกษียณข้างต้น มีอีกองค์กรหนึ่งซึ่งเป็นที่นิยมในประเทศสหรัฐอเมริกาที่จัดการเรียนรู้ต่อเนื่องสำหรับผู้สูงอายุ คือ บ้านพักผู้สูงอายุเป็นองค์กรไม่แสวงผลกำไรที่สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2517 มีการจัดกิจกรรมภายใต้แนวคิดที่ว่าผู้สูงอายุสามารถรักษาความมีชีวิตได้หลังเกษียณอายุโดยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการบูรณาการการเรียนรู้เข้ากับการเดินทาง การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เพื่อท้าทายและกระตุ้นผู้สูงอายุให้มีความตื่นตัวที่จะเรียนรู้จากโอกาสและประสบการณ์ใหม่ ๆ และจัดกิจกรรมที่กระตุ้นศักยภาพทางปัญญา ซึ่งแนวคิดดังกล่าวเป็นที่ยอมรับและได้รับความนิยมอย่างมาก ดังที่พบว่าในปี พ.ศ. 2519 วิทยาลัย 21 แห่งใน 6 รัฐ นำแนวคิดดังกล่าวไปจัดหลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุ ในปี พ.ศ. 2523 ขยายไป 50 รัฐรวมทั้งแคนาดา และปี พ.ศ. 2531 มีการจัดตั้งเครือข่ายสถาบันบ้านพักผู้สูงอายุ (Elderhostel Institute Network) เพื่อขับเคลื่อนองค์กรที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดดังกล่าว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561: 135-138) จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกามีการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสำหรับผู้สูงอายุในหลากหลายรูปแบบโดยองค์กรมีอาชีพหลายองค์กรซึ่งเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ เช่น ที่จัดโดยสถาบันบ้านพักผู้สูงอายุ (Elder Hostel) และหลายโปรแกรมที่มีองค์ประกอบคล้ายคลึงกับแนวคิดมหาวิทยาลัยวัยที่สาม (U3A) ตามรูปแบบของฝรั่งเศสและอังกฤษ (Knox, 1993, Moskow - McKenzie and Manheimer, 1993 cited by Swindell and Thompson, 1995)

อาจกล่าวได้ว่า องค์กรจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุซึ่งเป็นที่รู้จักและครอบคลุมในอเมริกาเหนือและมีแนวคิดสอดคล้องกับปรัชญามหาวิทยาลัยวัยที่สาม คือ สถาบันเพื่อการเรียนรู้วัยเกษียณ (Institute for Learning in Retirement) ซึ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุโดยคำนึงถึงการพัฒนาบุคคลตามความต้องการจำเป็นของผู้สูงอายุที่ไม่ใช่การพัฒนาอาชีพ สถาบันดังกล่าวในบางแห่งอาจได้รับการสนับสนุนในการดำเนินงานจากสถาบันอุดมศึกษาแต่ยังคงให้ความสำคัญกับการสร้างความเป็นเจ้าของในการจัดการองค์กรโดยสมาชิกแต่ละกลุ่มสร้างรูปแบบการ

จัดการองค์กรต่างกันไปตามการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าภาพ โดยยังคงมีเป้าหมายร่วมกัน คือ การพัฒนาหลักสูตรหรือกิจกรรมที่กระตุ้นการเรียนรู้ทางสติปัญญา การส่งเสริมการเติบโตทางสังคมผ่านการประชุมการทัศนศึกษาและอื่น ๆ ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมบริการชุมชน (Swindell and Thompson, 1995) รวมทั้งการคำนึงถึงการกระตุ้นให้ผู้สูงอายุตระหนักถึงความสามารถของตนเองและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเหล่านั้นนำความรู้และประสบการณ์ของตนมาแบ่งปันให้กับบุคคลอื่นในชุมชน บางแห่งทำงานร่วมกับวิทยาลัยชุมชน เช่นสถาบันผู้เรียนตลอดชีวิต (the Lifetime Learners Institute) ที่ตั้งอยู่ในรัฐคอนเนคติกัต เปิดหลักสูตรทั้งภาคฤดูใบไม้ร่วงและฤดูใบไม้ผลิ ครั้งละ 8 สัปดาห์ โดยมีสมาชิกทำหน้าที่เป็น ผู้อำนวยการความสะอาดและอาสาสมัครเพื่อจัดหลักสูตรในหัวข้อที่พวกเขาชื่นชอบ ครอบคลุมทั้งประวัติศาสตร์ วรรณคดี ศาสนา ศิลปะ วิทยาศาสตร์และสาขาอื่น รวมทั้งการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

การสนับสนุน ในส่วนนี้นำเสนอตัวอย่างการจัดการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้สูงอายุที่ดำเนินการภายใต้แนวคิดมหาวิทยาลัยวัยที่สาม คือ มหาวิทยาลัยวัยที่สามแห่งมหาวิทยาลัยซานดิเอโก (USD's University of the Third Age) ซึ่งโปรแกรมดำเนินมาเป็นระยะเวลา 40 ปีในปี พ.ศ. 2561 นี้ ถือเป็นโปรแกรมหนึ่งของมหาวิทยาลัยซานดิเอโกที่ดำเนินการมาอย่างยาวนาน ภายใต้แนวคิดการเรียนรู้ไม่มีสิ้นสุด โดยการร่วมเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนของผู้เรียนรู้อัตนตลอดชีวิต *“Learning never ends ... Join a Community of Life-Long Learners”*

การจัดการ มหาวิทยาลัยวัยที่สามแห่งมหาวิทยาลัยซานดิเอโก สนับสนุนการดำเนินงานโดยมหาวิทยาลัยซานดิเอโก (University of San Diego) โดยแผนก การศึกษาต่อเนื่องและวิชาชีพ (Division of Professional and Continuing Education) ที่คำนึงถึงบทบาทของมหาวิทยาลัยในฐานะผู้ขยายกระบวนการเรียนรู้และสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยวัยที่สามแห่งมหาวิทยาลัยซานดิเอโกจัดโปรแกรมสำหรับผู้ที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป โดยจะจัดปีละ 2 ครั้ง แต่ละโปรแกรมใช้เวลาประมาณ 3 สัปดาห์ ซึ่งเป็นผู้เรียนที่มีภูมิหลังประสบการณ์ที่หลากหลาย จะได้เรียนรู้จากผู้นำระดับสูงของซานดิเอโกที่เป็นตัวแทนของสาขาต่าง ๆ เช่น ธุรกิจ รัฐบาล ทหาร ยา สุขภาพ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ศิลปะ วรรณคดี ศาสนาและการศึกษา โดยมีผู้นำเสนอ (presenters) เป็นตัวแทนของผู้บริหารมหาวิทยาลัยและคณาจารย์ ผู้นำชุมชน นักวิทยาศาสตร์ ผู้บริหารจากองค์กรไม่หวังผลกำไร เจ้าหน้าที่ของรัฐและทางทหาร ผู้นำเสนอทุกท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ และได้รับการยกย่องอย่างสูงในสาขาของท่าน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของโปรแกรม มีดังนี้

- ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยซานดิเอโกเพื่อการศึกษาและความต้องการในชีวิตการเรียนรู้

- ผู้เรียนเพิ่มความตระหนักรู้และความรู้เกี่ยวกับหัวข้อต่าง ๆ
- ผู้เรียนได้รับโอกาสในการเจรจาและโต้ตอบกับผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรม
- ผู้เรียนใส่ใจในการดูแลสุขภาพร่างกายและจิตใจผ่านการออกกำลังกายและทาง

สติปัญญา

- ผู้เรียนได้ติดต่อกับเพื่อนใหม่และเพื่อนเก่า ได้ขยายเครือข่าย
- ผู้เรียนได้พัฒนาความชื่นชมในการเรียนรู้ผ่านการบรรยายและทัศนศึกษาเกี่ยวกับ

ชุมชนและองค์กรที่น่าสนใจที่สุดในซานดิเอโก

- ผู้เรียนได้รับการกระตุ้นทางปัญญาทุกวันผ่านการบรรยาย การอภิปรายและการฝึก

ปฏิบัติ

กิจกรรม รายละเอียดของหลักสูตร ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย ผู้ที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้สนใจเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิตและมองหาโอกาสดูแลสุขภาพร่างกายและจิตใจเมื่อเข้าสู่ยุคที่สามของช่วงชีวิต

การลงทะเบียน ลงทะเบียนสมัครในระบบของมหาวิทยาลัย หากลงทะเบียนล่วงหน้า 4 สัปดาห์ ก่อนเปิดหลักสูตรจะได้รับส่วนลด 10%

ช่วงเวลา หลักสูตร U3A จัดกิจกรรมในช่วงเช้า เวลา 9.30-11.45 น. วันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี ในเดือนมกราคมและมิถุนายน เป็นเวลา 3 สัปดาห์ ซึ่งถือเป็นภาคฤดูร้อนและภาคฤดูหนาว

ผู้สอน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาการที่เป็นตัวแทนของอุตสาหกรรมและหัวข้อต่าง ๆ

ลักษณะของกิจกรรมในหลักสูตร มีหลายรูปแบบ ได้แก่

1) การบรรยาย ในหัวข้อต่าง ๆ เช่น การออกกำลังกายดีต่อสมองอย่างไร รูปภาพในฐานะที่เป็นวิธีการพูด ศิลปะบำบัดในการวิจัยและการปฏิบัติ เป็นต้น

2) ทัศนศึกษา เช่น เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด

3) การฝึกปฏิบัติ ในหัวข้อต่าง ๆ เช่น สื่อสังคม การถ่ายภาพดิจิทัล การใช้

โทรศัพท์มือถือ

ตัวอย่างตารางเรียน ดังภาพที่ 4.3

June 18 to June 28, 2018

WEEK 1			
Day	Time	Title of Presentation	Presenter
Monday, June 18, 2018	9:30 a.m.	Why is Exercise Good for Your Brain?	Zvinka Zlata , PhD, Assistant Professor of Psychiatry, UC San Diego
	10:45 a.m.	Immigration Today: Catholicism's Challenge	Victor Carmona , PhD, Assistant Professor of Theology and Religious Studies, USD
Tuesday, June 19, 2018	9:30 a.m.	U.S. Naval Aviation Today	CAPTAIN Gregory J. Keithley , USN (Retired), Executive Director, Tailhook Association
	10:45 a.m.	Infamy to Injustice: Liberty's Shame	John Culea , MBA, Author and Former TV News Anchor
Wednesday, June 20, 2018	9:30 a.m.	Images as a Means to Speak: Art Therapy in Research & Action	Erin Partridge, PhD , ATR-BC
	10:45 a.m.	Creating Startups in Silicon Valley	Sol Lipman , CEO of YaDoggie
Thursday, June 21, 2018	9:30 a.m.	USD's place in Catholic Higher Education - Past, Present, and Future	Mark Peters , PhD, Director for Mission, USD
	10:45am	Artin's Purpose	Jon Schwartz , MA

WEEK 2			
Day	Time	Title of Presentation	Presenter
Monday, June 25, 2018	9:30 a.m.	U.S. Navy Rotary Wing Aviation	CAPTAIN Bill Personius , USN (Retired), Executive Director, Naval Helicopter Association
	10:45 a.m.	Mindful Aging: How Bringing Loving Attention to the Present Moment Can Reduce Stress	Luis Morones , MFT
Tuesday, June 26, 2018	9:30 a.m. - 11:45 a.m.	Field Trip: Flying Leatherneck Aviation Museum	
Wednesday, June 27, 2018	10:00 a.m. - 11:30 a.m.	Garden Tour of USD	Ernie Salazar , Assistant Manager, USD Grounds and Transportation
Thursday June 28, 2018	9:30 a.m.	Ancient History and Modern America	Ryan Abrecht , PhD, Assistant Professor of History, USD
	10:45am	Original Peoples: Kumeyaay/Diegueño, Thousands of Years of Native History in San Diego	Mallory Genauer , Education Coordinator, Barona Cultural Center & Museum

ภาพที่ 4.3 ตัวอย่างตารางจัดกิจกรรม

ที่มา <https://www.sandiego.edu/cas/documents/humanities-center/U3A-2018-Summer-Session.pdf>

1.2.7 ประเทศจีน (China)

ความเป็นมา ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีพลเมืองมากที่สุด การเผชิญกับปัญหาผู้สูงอายุที่เกิดขึ้นย่อมเป็นสิ่งที่ไม่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ภายในปี พ.ศ. 2563 จีนมีประชากรผู้สูงอายุถึง 300 ล้านคนและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ปี พ.ศ. 2525 รัฐบาลจีนได้กำหนดให้ประชาชนมีลูกเพียงคนเดียว ทำให้ปัจจุบันมีปัญหาคาราคาซังด้านประชากรวัยแรงงาน ในขณะที่ผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผู้สูงอายุจะมีชีวิตที่ยากลำบากขึ้น คนวัยทำงาน 1 คนต้องรับภาระการดูแลผู้สูงอายุถึง 6 คน คือ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย หากผู้สูงอายุยังมีอายุยืนยาวยิ่งเป็นปัญหาต่างๆ มากขึ้น รัฐบาลจีนจึงได้กำหนดนโยบายในการรองรับผู้สูงอายุซึ่งเห็นได้จากแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะแผนพัฒนาการศึกษาผู้สูงอายุ พ.ศ. 2559 - 2563 ซึ่งให้ความสำคัญกับการศึกษา ถือเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาชีวิตและคุณภาพชีวิต ส่งเสริมสถาบันการศึกษาต่างๆ ให้ดำเนินการจัดการเรียนให้ผู้สูงอายุมีความทันสมัยตั้งแต่ระดับหมู่บ้านถึงมณฑล ดังนั้นเราจึงเห็นได้ว่า ประเทศจีนมีจำนวน U3A มากถึง 32,700 แห่ง มีจำนวนสมาชิกกว่า 7 ล้านคน โดยสมาพันธ์มหาวิทยาลัยวัยที่สามของจีนมีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า China Association of the University for the Ages (AUA) ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2531 ประเทศจีนเป็นสมาชิก AIUTA ที่เข้มแข็งและเป็นเจ้าภาพจัดประชุมระดับนานาชาติในปี พ.ศ. 2547 ที่เมืองเซี่ยงไฮ้ ทำให้เห็นถึงความพร้อมที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ กับสมาชิกต่างชาติเพื่อการพัฒนาผู้สูงวัยให้มีความสุข (Thompson, 2002)

การจัดการ มหาวิทยาลัยวัยที่สามของประเทศจีนเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร มีการจัดการโดยคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลและกรรมการที่ได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิกของแต่ละเขต แต่ละท้องถิ่น ทำงานภายใต้การดูแลของกระทรวงกิจการพลเรือนและได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงทบวง กรม สถาบันทางสังคมต่าง ๆ

การกำหนดวัตถุประสงค์ใดๆ ต้องสอดคล้องกับแนวคิดลัทธิมาร์กซ์ เลนิน เหมาะเจาะตุงและตั้งเสียผิง คือ

- 1) เพื่อให้ U3A เป็นแหล่งใช้แนวคิดในการพัฒนาผู้สูงอายุให้มีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างยั่งยืน
- 2) เพื่อให้ U3A เป็นแหล่งให้ความรู้ผู้สูงอายุให้สามารถปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย นโยบายตามหลักจริยธรรมของสังคม และรู้สิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย
- 3) ส่งเสริมให้ U3A มีความเจริญและมั่นคงในการพัฒนาจิตวิญญาณและวัฒนธรรมการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

งบประมาณดำเนินการ การดำเนินงาน U3A ในประเทศจีน ใช้งบประมาณจากหลายทาง ได้แก่เงินทุนจากรัฐบาล รายได้จากกิจกรรมหรือค่าบริการที่อยู่ในขอบเขตโครงการที่ได้รับการอนุมัติ เงินบริจาคดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมการเป็นสมาชิกซึ่งหากสมาชิกคนใดไม่จ่ายค่าสมาชิกรับ 2 ปีจะถูกตัดออกจากการเป็นสมาชิก และรายได้ตามกฎหมายอื่นๆ

ขอบเขตการทำงาน U3A ในประเทศจีนมีขอบเขตการทำงาน ดังนี้

- 1) จัดให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสื่อสารและข้อมูลระหว่าง U3A
- 2) ฝึกอบรมครูผู้สูงอายุ
- 3) ดำเนินการวิจัยด้านทฤษฎีและการสอนเกี่ยวกับการศึกษาของผู้สูงอายุ

4) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเนื้อหาการเรียนการสอนและความร่วมมือกับ U3A ที่เป็น Best practice เพื่อแก้ไขและปรับปรุง

5) ดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางประสบการณ์ทางวิชาการกับ U3A ระหว่างประเทศ

6) ยกระดับและจัดการให้เกิดประโยชน์และใช้ประโยชน์จากกองทุนเพื่อการศึกษา

ผู้สูงอายุ

กิจกรรม หลักสูตรของ U3A ในประเทศจีน มีทั้งหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรระยะยาวถึง 3 ปี มีการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุที่ไม่มีวุฒิปริญญาตรีได้กลับไปเรียนต่อเนื่อง การจัดการเรียนการสอนมีความยืดหยุ่น มีการสอนทั้งในสถานที่ และการสอนทางไกล เนื้อหาของหลักสูตรหลากหลาย เช่น หลักสูตรด้านสุขภาพ การทำอาหาร ทำสวน ประดิษฐ์ตัวอักษร เขียนพู่กัน การวาดภาพ ดนตรี เต้น ภาษาอังกฤษ การใช้สมาร์ตโฟน การใช้คอมพิวเตอร์ และการท่องเที่ยว เป็นต้น

1.2.8 ประเทศญี่ปุ่น (JAPAN)

ความเป็นมา

มหาวิทยาลัยวัยที่สามแห่งแรกในประเทศญี่ปุ่น เริ่มขึ้นที่เมืองชิซูกะ (Shizuoka) ในปี พ.ศ. 2528 จัดการศึกษาเพื่อผู้สูงอายุ โดยใช้รูปแบบช่วยเหลือตนเอง (Self-help Model) คำนี้ถึงความเชี่ยวชาญ ทักษะ และประสบการณ์ที่สั่งสมมาตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ สมาชิกจึงเป็นได้ทั้งครูและผู้เรียน กล่าวได้ว่าปัจจุบันมีองค์กรด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตกว่าร้อยแห่ง ซึ่งมีแนวคิดเดียวกันแต่ใช้ชื่อแตกต่างกันไป องค์กร NPO Age Concern Japan (ACJ) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชน จัดทะเบียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งพัฒนาชีวิตผู้สูงอายุ สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่เมืองโอซากา ได้ตั้งสหพันธ์มหาวิทยาลัยวัยที่สามแห่งประเทศไทย (Japan U3A Federation) ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 และในปีเดียวกันได้เริ่มดำเนินการมหาวิทยาลัยวัยที่สามโอซาก้า (U3A Osaka) ในรูปแบบช่วยเหลือตนเอง ดำเนินการโดย Age Concern Japan ผู้ก่อตั้งคือ อากิโกะ โทสุกะตะนิ ซึ่งเคยเป็นเจ้าหน้าที่พาณิชย์ประจำสถานกงสุลใหญ่อังกฤษ เป็นเวลา 35 ปี รับผิดชอบด้านการวางแผนเมือง สิ่งแวดล้อม และการก่อสร้าง รวมถึงการดูแลผู้สูงอายุ ปัจจุบันยังคงทำงานด้านผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในญี่ปุ่น (U3A Osaka, 2018)

การสนับสนุน มหาวิทยาลัยวัยที่สามในแบบญี่ปุ่น (Japanese Style U3As) ได้รับการสนับสนุนจาก Age Concern Japan มีวัตถุประสงค์ให้เกิดชุมชนในรูปแบบใหม่ ยั่งยืน และมีความสามารถตามแนวทางดังนี้

- จัดกิจกรรมให้หลากหลาย ไม่ใช่มีเพียงการบรรยายแบบมหาวิทยาลัย แต่เป็นกิจกรรมด้านวัฒนธรรม กิจกรรมนอกสถานที่ การฝึกปฏิบัติ ดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญที่เกษียณอายุ มีการจัดสัมมนาตามโอกาสโดยมีมืออาชีพมาให้ความรู้และความคิดเห็นในหัวข้อหรือประเด็นพิเศษต่างๆ

- ขยายโอกาสในการเรียนรู้หรือการสอนผ่านเครือข่ายระหว่าง U3As ในญี่ปุ่นและต่างประเทศ

- องค์กรธุรกิจชุมชนและกลุ่มต่างๆ ควรเข้าใจถึงประโยชน์ของกิจกรรม U3A และใช้ในการถกเถียง และแก้ปัญหาความต้องการที่ชุมชนกำลังเผชิญหน้า

การจัดการ U3A Osaka มี 2 สาขา คือ

- Osaka U3A เปิดในปี 2552
- Higashi Osaka U3A เปิดในปี 2556

การรับสมัครสมาชิก แบ่งเป็น 4 ประเภท โดยมีทั้งประเภทที่เสียค่าสมัครและไม่เสียค่าสมัคร โดยแต่ละประเภทมีสิทธิประโยชน์ และสิทธิในการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกัน การเป็นสมาชิกจะมีอายุ 1 ปีนับจากวันที่ลงทะเบียน อัตราค่าสมาชิก 2,000 เยน - 50,000 เยน

วิสัยทัศน์ เพื่อช่วยวัยกลางคนและวัยสูงอายุของญี่ปุ่นให้ใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ และใช้ชีวิตที่เหลืออยู่อย่างมีความสุข มีความหวัง และมีเป้าหมายในการมีชีวิตอยู่

พันธกิจ

- เป็นผู้นำในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ ทั้งที่บ้านและในสถาบันการศึกษา
- หาอาสาสมัครที่ทุ่มเททำงานเพื่อผู้สูงอายุ เพื่อให้เป็นพลังในการเปลี่ยนแปลง

กิจกรรม หลักสูตรหรือกิจกรรมของมหาวิทยาลัยวัยที่สาม โอซาก้า เช่น การประดิษฐ์ตัวอักษร (Calligraphy) คอมพิวเตอร์ การสนทนาภาษาอังกฤษ การจัดสวนดอกไม้ การถักไหมพรม การวาดภาพ การพับกระดาษ และอื่นๆ อีกมากมาย

นอกจากนี้ กิจกรรมที่สำคัญในปัจจุบัน คือการประเมินผลโครงการ และโครงการฝึกอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุ

ATCの11階・エイジレスセンターで学びませんか?

U3A (The University of the Third Age)

第三世代大学 (世界的ネットワークを持つ生涯学習塾)

Osaka U3A - July 2018

Today is Tuesday, 10 July 2018
It is the 2nd Tuesday
There are 31 days in this month
The first day of this month is a Sunday

Sun 日	Mon 月	Tue 火	Wed 水	Thu 木	Fri 金
1	2	3	4	5	6
One-coin video exercise (10:30~12:00)	Break	Yodanis (12:30~14:00)	European Flower Arranging (10:30~12:00)	English from scratch (13:00~14:30)	Tommy Gardening (13:30~15:00)
Exciting karaoke for health (13:00~16:00)	Ms. Suzuka's Yoga and English (15:00~16:30)	Taishogoto introduction beginners (10:30~12:00)	Taishogoto introduction beginners (10:30~12:00)	Collage (13:30~15:00)	Internet and iPad (14:00~16:00)
Antique dolls (14:00~16:00)		Taishogoto intermediate advanced (13:00~15:00)	Taishogoto intermediate advanced (13:00~15:00)	Shatsu Stretching (14:20~16:00)	Easy Stretching (15:30~16:30)
		Qigong - Ba Duan Jin (13:00~14:30)	Qigong - Ba Duan Jin (13:00~14:30)		Folk dancing (res:ding)
8	9	10	11	12	13
Harmonica class (10:30~12:00)	Break	Nakanishi san's Favourite songs (10:30~12:00)	European Flower Arranging (10:30~12:00)	Collage (13:30~15:00)	
Exciting karaoke for health (13:00~16:00)	Richard's English Conversation (14:30~16:00)				
Lymphatic health exercise (13:00~14:30)	Individual lessons (16:00~)				
Alzheimer's Cafe (13:00~16:30)					

ภาพที่ 4.4 ตารางกิจกรรมของ Osaka U3A เดือนกรกฎาคม 2561

ที่มา http://www.barrybyrne.com/U3A_Osaka/

いさいき 生涯学習塾 No-28
仏画教室

色鉛筆で描くやさしい仏様、仏様のやさしい眼差しは私たちを全て受け止め、暖かくつつんでくださいます。身近な色鉛筆でお手本をなぞる手法から無理なく始めて頂けます。描かれた仏様と向き合った時、静かな感動があります。

講座提供 NPO法人エイジコンサーン・ジャパン (U3A日本連盟)

日程 第2・4木曜

時間 10時30分～12時00分

講師 益田静篤

仏尚美術会仏画師範、塚口カルチャーセンター仏画教室講師を経て、NHK文化センター仏画教室で久保田聖淳師のアシスタントをつとめている。

参加費 1回 1,000円

講座名	講座のお問い合わせは
下記フォームにご記入の上、FAXでお申し込みください、お電話でもお申し込み頂けます。	いさいき生涯学習塾まで
FAX番号 06-6615-1251	電話番号・06-6615-1250 (11:00~17:00)
お名前	
ご住所	NPO法人エイジコンサーン・ジャパン
電話	〒559-0034
携帯番号	大阪市住之江区南港北 2-1-10
FAX	ATCビルITM 棟9階

ニュートラム「トレードセンター前」駅下車すぐ、ATCビルITM 棟 11 階
 ATCエイジレスセンター いさいき 生涯学習塾
 休館日/毎週月曜日、年末年始

いさいき 生涯学習塾 No-19
健身気功・八段錦

八段錦(はちだんきん)は、中国数千年の歴史の中で受け継がれてきた気功の中でも、すぐれた気功健康法です。基本は八つの動きだけなので学び易く、覚えやすいという特長があり、又音楽にあわせて、自分で体の内面をマッサージし、自然の病気治癒力を引き出します。

講座提供 NPO法人エイジコンサーン・ジャパン (U3A日本連盟)

日程 第2・4水曜

時間 13時15分～14時45分

講師 范丹陽(ハン タンヨウ)

元中国天津市師範学院音楽科講師、
 楊式太極拳八代目継承者楊風玉老師の直接指導を受ける。

参加費 1回 1,000円

講座のお申し込みは	講座のお問い合わせは
下記フォームにご記入の上、FAXでお申し込みください、お電話でもお申し込み頂けます。	いさいき生涯学習塾まで
FAX番号 06-6615-1251	(NPO法人エイジコンサーン・ジャパン内) 電話番号・050-3392-3519 (11:00~17:00)
お名前	専用携帯電話番号 090-6676-7251
ご住所	NPO法人エイジコンサーン・ジャパン
電話	〒559-0034
FAX	大阪市住之江区南港北 2-1-10
E-mail	ATCビルITM 棟9階

ニュートラム「トレードセンター前」駅下車すぐ、ATCビルITM 棟 11 階
 ATCエイジレスセンター いさいき 生涯学習塾
 休館日/毎週月曜日、年末年始

ภาพที่ 4.5 ตัวอย่างใบสมัครของชั้นเรียนพุทธศาสนา และชี่กง(Chi-Gong) ที่มา <http://www.ageconcern-japan.org/event/img/kikou.png>

1.2.9 ประเทศนิวซีแลนด์ (New Zealand)

ความเป็นมา ปรัชญาของมหาวิทยาลัยวัยที่สาม (University of the Third Age-U3A) ของประเทศนิวซีแลนด์ (New Zealand) ส่วนใหญ่เป็นไปตามที่ ปีเตอร์ ลัสเลตต์ (Peter Laslett) หนึ่งในผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยวัยที่สามในสหราชอาณาจักรอังกฤษ กล่าวไว้ว่า “เหล่าผู้สอนจะเป็นผู้เรียนด้วย และเหล่าผู้เรียนจะเป็นผู้สอนด้วย” (“Those who teach shall also learn, and those that learn shall also teach”) ดังนั้น มหาวิทยาลัยวัยที่สามจึงไม่ใช่มหาวิทยาลัยตามนิยามปัจจุบัน

กฎหมายของนิวซีแลนด์สงวนคำว่า มหาวิทยาลัย (University) ไว้ใช้กับมหาวิทยาลัยที่จัดตั้งโดยมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ จึงไม่สามารถใช้คำว่า มหาวิทยาลัย (University) ในชื่อได้ (นอกจากคำย่อที่เป็นสัญลักษณ์ U3A)

ในฤดูใบไม้ผลิของปี พ.ศ. 2524 ปีเตอร์ ลัสเลตต์ และ นิค โคนี (Peter Laslett and Nic Coni) ได้สนทนากันถึงพัฒนาการนี้และสงสัยว่าการลงทุนทำสิ่งที่คล้ายกันนี้จะได้ผลหรือไม่ในเคมบริดจ์ (Cambridge University) สหราชอาณาจักรอังกฤษ เพื่อพิสูจน์เรื่องนี้ จึงได้มีการจัดประชุมสาธารณะขึ้นที่ห้องประชุม Guildhall ในเดือนกรกฎาคม ผลคือการเกิดขึ้นของ U3A ในสหราชอาณาจักรอังกฤษ “รูปแบบอังกฤษ” (“English Model”) วิวัฒน์ขึ้น โดยเน้นว่า “ผู้สอนจะเป็นผู้เรียนด้วย และผู้เรียนจะเป็นผู้สอนด้วย” (Swindell and Thompson, 1995)

นับแต่นั้น U3A ได้แพร่กระจายไปทั่วโลก U3A มาถึงนิวซีแลนด์ในปี พ.ศ. 2532 ที่เมืองเรมูเอรา (Remuera) ในไอล์แลนด์ (Auckland) ปัจจุบันมี U3A จำนวน 83 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่รับหลักการตาม “รูปแบบอังกฤษ” มา เป็นที่เชื่อกันว่า รูปแบบนี้ส่งเสริมให้การเรียนรู้ส่วนบุคคล ความเชื่อมั่น และความสนุกกับการอ่าน การวิจัย การอภิปราย และการทัศนศึกษาเพิ่มมากขึ้น

การจัดการ มีคณะกรรมการทำการขับเคลื่อน ประกอบด้วยกรรมการจำนวน 10 คน รับผิดชอบงาน เช่น เป็นประธาน เลขานุการ เหรัญญิก กรรมการฝ่ายสมาชิกใหม่ จัดหมายข่าว จัดหาสถานที่ประชุม จัดเลี้ยง ประชาสัมพันธ์ สนับสนุนสมาชิกผู้นำกิจกรรม จัดหาผู้บรรยายหลัก และจัดทำเว็บไซต์ มีการเลือกตั้งกรรมการทุกปี

U3A ทั้งหมดไม่เหมือนกัน แต่ละ U3A เป็นอิสระ และอาจแตกต่างจาก U3A ช้างเคียง ขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่มีจากสมาชิกและภายในชุมชน หากองค์กรใดต้องการจัดตั้งมหาวิทยาลัยวัยที่สามในนิวซีแลนด์ มีกระบวนการ ดังนี้

ขั้นที่หนึ่ง

- หาเพื่อนจำนวนหนึ่งที่มีความตั้งใจเดียวกัน
- ต้องการความช่วยเหลือให้ติดต่อ U3A ไกล่เคียงโดยตรงหรือทางเว็บไซต์
- ดาวน์โหลดคู่มือการเริ่มต้น (Starter Kit) และอื่นๆ

ขั้นที่สอง

- กำหนดวันจัดประชุมสาธารณะเพื่อดูว่าจะได้รับการสนับสนุนอะไรบ้าง
- เข้าที่สำหรับประชุมสาธารณะพร้อมจัดเครื่องดื่ม
- ประชาสัมพันธ์การประชุมอย่างกว้างขวาง หาผู้ช่วยบริจาคเพื่อลดค่าใช้จ่าย
- จัดหาใครสักคนจากเครือข่าย Auckland U3A Network หรือจาก U3A ไกล่เคียง มาพูดให้ที่ประชุมฟังโดยวาดภาพให้เห็นว่า U3A คืออะไร พร้อมกับตอบข้อสงสัย
- ขึ้นอยู่กับระดับความสนใจ การประชุมอาจเป็นเหมือนการตัดสินใจว่าจะก่อตั้ง U3A และอาจเลือกตั้งคณะกรรมการเตรียมการกลุ่มเล็กๆ ขึ้นเพื่อดำเนินการต่อไป เครือข่าย Auckland U3A Network หรือ U3A ไกล่เคียง อาจจัดให้มีการช่วยเหลือและให้คำแนะนำต่อไป

กิจกรรม

- การประชุมพบปะหลัก มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้
- จัดการประชุมเป็นประจำ (เดือนละครั้ง สองเดือนครั้ง ครั้งละสองชั่วโมง)

- โดยใช้ครึ่งเวลาอุทิศให้การเชิญองค์ปาฐกถามาบรรยาย หรือผู้นำในแต่ละสาขาความ
เชี่ยวชาญ

- จัดให้มีเครื่องดื่มให้สดชื่นให้มีโอกาสสังสรรค์กัน
- ภายหลังเครื่องดื่ม จัดให้มีการพูดคุยกัน ให้สมาชิกคนหนึ่งมาแบ่งปันความรู้หรือ
ประสบการณ์ ให้กลุ่มสนใจ/กลุ่มศึกษาผลัดเปลี่ยนกันมานำเสนอ “สิ่งที่ดีที่สุด” ที่เคยทำมา
สำหรับการจัดกลุ่มสนใจหรือกลุ่มศึกษาแต่ละกลุ่ม มีวิธีดำเนินงาน ดังนี้

- จัดประชุมเดือนละ 1-2 ครั้ง
- มีสมาชิกระหว่าง 6 - 20 คน
- กิจกรรมเลือกและเสนอโดยสมาชิก
- สมาชิกได้รับการสนับสนุนให้จัดการนำเสนอหากประสงค์
- สมาชิกใหม่อาจได้เวลาพูดแนะนำตัว 10 นาที
- สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบการนำเสนอสาระของหัวข้อที่เลือกแก่สมาชิกที่เหลือ
ทั้งหมด อาจมาจากพื้นฐานประสบการณ์หรืองานวิจัยของตน เชิญผู้บรรยายจากภายนอกเป็นครั้ง
คราว แต่โดยรวมแล้วต้องให้สมาชิกมีโอกาสในการนำเสนอ

- ประชุมที่บ้านสมาชิกหรือที่ศูนย์ชุมชน
- สมาชิกผู้มาประชุมคนหนึ่งเป็นผู้จัดการ “เรื่องสำคัญพื้นฐาน”
- สมาชิกคนใดก็ตามควรเข้าร่วมกลุ่มสนใจ/กลุ่มศึกษาเหล่านี้ ขอให้ใช้เวลา จะเข้าร่วม
ก็กลุ่มก็ได้

- สังคมที่แท้จริงเกิดขึ้นในกลุ่มย่อยเหล่านี้
ตัวอย่าง กลุ่มสนใจ/กลุ่มศึกษา (Interest group/Study group) เช่น ศิลปะเพื่อ
ความสุข นักประดิษฐ์ โบราณคดี วิทยาศาสตร์การแพทย์ ประวัติศาสตร์สมัยใหม่ วรรณคดี
ภาพยนตร์ ประวัติศาสตร์โบราณ การท่องเที่ยว ฯลฯ

ตัวอย่างการดำเนินงานของเครือข่าย มหาวิทยาลัยวัยที่สาม แคนเตอร์เบอร์รี่ (U3A
Network Canterbury) โดยมีจุดมุ่งหมายของ U3A Network Canterbury คือ

- ช่วยในการจัดตั้ง U3A ใหม่ๆ
- ประกาศให้ชุมชนแคนเตอร์เบอร์รี่รับรู้
- อุปทานข่าวสาร จัดให้เสถียรและสนับสนุน โดยเฉพาะประธานคนใหม่
- สื่อสารและแลกเปลี่ยน โดยเฉพาะกับบรรดา U3A ในนิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย
- พัฒนาโอกาส U3A เช่น ลงทุนร่วมกัน จัดประชุม
- แบ่งปันข่าวสารจาก U3A อื่นๆ การท่องเที่ยว การประชุม ฯลฯ
- ส่งเสริมรูปแบบ 5 ต่อต้านภาวะชราภาพและเจ็บป่วย (The 5 Points of the
Successful Aging Model) ตามที่ค้นพบจากการวิจัย

- ส่งเสริมความสามารถออนไลน์ของ U3A และจดหมายข่าว GEMS จากออสเตรเลีย-
เป็นท่อนส่งข่าวสาร/รายละเอียดการติดต่อ/ข้อมูล ให้แก่ชุมชนอย่างกว้างขวาง ทั้งระดับท้องถิ่น
ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

1.2.10 ประเทศแอฟริกา (Africa)

ความเป็นมา ในประเทศแอฟริกา มีมหาวิทยาลัยวัยที่สาม (U3A) 2 แห่ง แห่งแรก คือ มหาวิทยาลัยวัยที่สาม เคปทาวน์ เมืองเคปทาวน์ (Cape Town) ในแอฟริกาใต้ และแห่งที่ 2 คือ มหาวิทยาลัยวัยที่สาม โจฮันเนสเบิร์ก ในเมืองโจฮันเนสเบิร์ก (Johannesburg) โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการก่อตั้ง เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและเพื่อส่งเสริมการรักษาความสามารถทางปัญญา เป็นการอำนวยความสะดวกในการแบ่งปันทักษะโดยการกระตุ้นให้เกิดโปรแกรมการเรียนรู้ และการติดต่อทางสังคม จัดโปรแกรมการเรียนรู้และการติดต่อทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ผู้เกษียณ และก่อนเกษียณ มีการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ในกิจกรรมที่มีการบรรยาย การสัมมนา การประชุม ทักษะศึกษา และกิจกรรมทางวัฒนธรรม การสนทนา และการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก (U3A Cape Town, 2018)

การสนับสนุน มหาวิทยาลัยวัยที่สาม เคปทาวน์ (University of the Third Age Cape Town) และมหาวิทยาลัยวัยที่สาม โจฮันเนสเบิร์ก University of the Third Age – Johannesburg

มหาวิทยาลัยวัยที่สามทั้งสองแห่งเป็นองค์กรที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีสำนักงาน มีสมาชิก บริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการ เป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร แต่เพื่อประโยชน์ของสมาชิก และไม่มีการดำเนินธุรกิจการค้าหรือการทำกำไรอื่น ๆ หรือการมีส่วนร่วมในธุรกิจวิชาชีพ สมาชิกไม่มีสิทธิ์หรือส่วนได้เสียในทรัพย์สินกองทุนหรือทรัพย์สินของ U3A แต่สามารถเป็นเจ้าของ อสังหาริมทรัพย์และทรัพย์สินอื่น ๆ ได้ มีกำหนดการประชุมสมาชิกประจำเดือน ทุกเดือน

การจัดการ มีการบริหารและควบคุมโดยคณะกรรมการบริหารซึ่งประกอบด้วยสมาชิก อย่างน้อยห้าคนและไม่เกิน 10 คน โดยการเลือกตั้งในที่ประชุมสามัญประจำปี มีวาระการดำรงตำแหน่งหนึ่งปี คณะกรรมการมีการประชุมไม่น้อยกว่า 4 ครั้งในแต่ละปี โดยมีหน้าที่ดังนี้

- รับสมัครสมาชิก
- พิจารณารางวัลให้แก่สมาชิก
- เผยแพร่ แผ่นพับ รายงาน วารสาร ภาพยนตร์ วิดีทัศน์ และเรื่องการเรียนรู้การสอน
- จัดหลักสูตรฝึกอบรมและจัดการบรรยาย การสัมมนา การประชุม ทักษะศึกษา และหลักสูตรต่างๆ
- ให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการจัดตั้งและการดำเนินงานของ U3A ในท้องถิ่นอื่น
- บริหารจัดการงบประมาณของ U3A

การสมัครสมาชิก เปิดให้ทุกคนที่สนใจสามารถสมัครและชำระค่าสมัครรายปี การเข้าร่วมกิจกรรมจะต้องเป็นสมาชิก โดยอัตราค่าสมัครสมาชิกรายปี 40 R (ประมาณ 100 บาท) และค่าธรรมเนียมการเข้าร่วมกิจกรรม 10 R (ประมาณ 25 บาท)

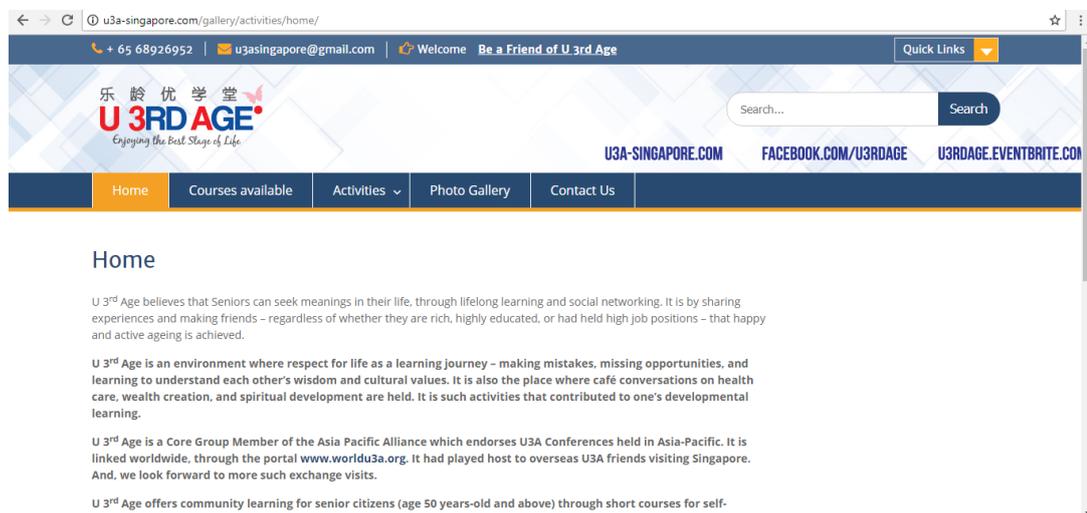
สมาชิกอาจถูกบอกเลิกสถานภาพการเป็นสมาชิกได้ หากกระทำการในลักษณะที่เป็นผลเสียหายต่อชื่อเสียงของ U3A หรือค้างชำระค่าสมัครสมาชิกหลังจาก 60 วันนับจากวันที่สมัครเป็นสมาชิก

กิจกรรม มีตารางการจัดกิจกรรมทุกวันจันทร์-ศุกร์ มีจดหมายข่าวประจำเดือนที่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ มีการเผยแพร่แผ่นพับ รายงาน วารสาร หนังสือ ภาพยนตร์ วิดีโอ และเรื่องการเรียนรู้การสอน ดำเนินการบรรยายหลักสูตร การสัมมนา การประชุม และการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรม สนับสนุนและช่วยในการจัดตั้งและดำเนินงานของ U3A อื่น ๆ

1.2.11 ประเทศสิงคโปร์ (Singapore)

ความเป็นมา

University of the Third Age (U3A) เป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุมีองค์กรเครือข่ายอยู่ทั่วโลก โดยแบ่งกลุ่มอายุเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นช่วงวัยเด็กที่การพัฒนาจะขึ้นอยู่กับพ่อแม่ และครู กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มคนที่ทำงานมีอิสระในการใช้ชีวิตและความรับผิดชอบ และกลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มผู้ที่เกษียณจากการทำงานแล้ว มีเวลาว่างและไม่ต้องรับผิดชอบต่อสังคมมาก ดังนั้น U3A จึงมีบทบาทในการทำให้คนในกลุ่มที่ 3 อยู่อย่างมีคุณค่าและมีความสุข

ภาพที่ 4.6 เว็บไซต์ของ U 3RD AGE Singapore
ที่มา u3a-singapore.com/gallery/activity/home/

U 3RD AGE Singapore ตั้งขึ้นในปี 2012 (พ.ศ. 2555) เริ่มต้นจากการรวมตัวกันของผู้สูงอายุ 20 คน ด้วยการสร้างเครือข่ายกับคนที่มึใจเดียวกัน (Networking with like-minded persons) โดยมีแนวคิดสำคัญคือ เป็นชุมชนของผู้สูงอายุที่รวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ทักษะ และภูมิปัญญาระหว่างกัน (a community of senior citizens coming together to share their experience, skills and wisdom) เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ระบบและตามอัธยาศัยของผู้สูงอายุ (a platform of informal and non-formal learning for senior citizens) เป็นศูนย์รวมการเรียนรู้ระหว่างวัย (an intergenerational learning hub)

U 3RD AGE เชื่อว่า ผู้สูงอายุสามารถแสวงหาความหมายของชีวิตตนเองผ่านการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการสร้างเครือข่ายทางสังคม ผ่านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการผูกมิตร (โดยไม่คำนึงว่าจะอยากดื่มจิบหรือการศึกษาสูงเพียงใด) โดยมีเป้าหมายคือความสุขและการเป็นผู้สูงอายุที่มีความสามารถ

การจัดการ

U 3RD AGE Singapore ก่อตั้งโดยนายโทมัส ควน (Mr.Thomas Kuan) ในปี 2012 (พ.ศ. 2555) เป็นเลขานุการของ East Asia Forum for Adult Education (EAFAE), Asia Pacific Alliance of Universities of the Third Age (APA-U3A)

U 3RD AGE Singapore เป็นองค์กรไม่แสวงหากำไร ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้สูงอายุแม้จะเข้าสู่วัยเกษียณ การก่อตั้งมหาวิทยาลัยวัยที่สามเริ่มต้นด้วยการสร้างเครือข่ายระหว่างผู้สูงอายุภายในประเทศสิงคโปร์ที่มีความสนใจเรื่องดังกล่าว จากนั้นจึงมีการเชื่อมโยงกับสมาคมมหาวิทยาลัยวัยที่สามที่มีในเอเชียและเครือข่ายทั่วโลกที่มีเป้าหมายเดียวกัน คือ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีโอกาสในการเรียนรู้และแสดงความสามารถที่เกิดจากความรู้และประสบการณ์ของตน ผ่านการออกแบบและจัดหลักสูตรระยะสั้นสำหรับผู้สูงอายุที่สนใจมีความสุขเข้าถึงการเรียนรู้ในช่วงเวลาและสถานที่ที่ต้องการและเหมาะสม การเชื่อมโยงเครือข่ายเป็นการสื่อสารผ่านเครือข่ายออนไลน์ที่ชื่อว่า “WorldU3A” (www.worldu3a.org) ซึ่งเป็นเว็บที่ให้บริการไม่เก็บค่าใช้จ่ายสำหรับกลุ่มมหาวิทยาลัยวัยที่สามจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก นำเสนอข้อมูลของเครือข่ายสมาชิกมหาวิทยาลัยวัยที่สาม ในทุกเดือนจะมีจดหมายข่าวแจ้งกิจกรรมของสมาชิกต่าง ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้สมาชิกของแต่ละองค์กรได้มีรูปภาพจากประเทศต่าง ๆ มากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมของแต่ละองค์กรที่ใช้แนวคิดมหาวิทยาลัยวัยที่สามจะเป็นอิสระจากกันไม่ได้กำหนดโดยกลุ่มประเทศใดหรือภูมิภาคใด ภูมิภาคหนึ่ง สำหรับ U 3RD AGE Singapore ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้มาพบปะกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในลักษณะของเพื่อนช่วยเพื่อน โดยผู้สูงอายุจะเลือกสมัครเข้าร่วมกิจกรรมตามเนื้อหา เวลา และสถานที่ที่สนใจ จึงเรียกผู้สูงอายุที่สมัครเป็นสมาชิกว่า “เพื่อน” ไม่ใช่ผู้สอนและผู้เรียน

ภาพที่ 4.7 สัญลักษณ์ของ U 3RD AGE Singapore

ที่มา <https://www.u3rdagesingapore.org/>

การตั้งคณะกรรมการของ U 3RD AGE Singapore มีตำแหน่งสำคัญ ประกอบด้วย ประธาน เลขานุการทั่วไป เภรัญญิก และกรรมการ โดยไม่ยึดติดกับที่ทำการกลุ่ม เนื่องจากใช้เครือข่ายออนไลน์เป็นหลักในการสื่อสารระหว่างสมาชิกและผู้สนใจ ได้แก่ www.u3a-singapore.com และ เฟสบุ๊ก U3RDAGE

การก่อตั้ง U 3RD AGE Singapore จึงคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

- 1) ชื่อของเครือข่าย
- 2) คณะกรรมการ กำหนดตำแหน่งและบทบาท ซึ่งอาจคัดเลือกจากสมาชิกที่ยินดีอาสาทำงานในส่วนดังกล่าว
- 3) สมาชิก ซึ่ง U 3RD AGE Singapore เรียกสมาชิกว่า “เพื่อน” ทั้งนี้ควรมีการกำหนดค่าธรรมเนียมการเป็นสมาชิก สิทธิพิเศษของการเป็นสมาชิก ให้เหมาะสมและชัดเจน กับหลักการของการก่อตั้งกลุ่ม/องค์กร
- 4) ประเภทของกิจกรรมหรือหลักสูตรระยะสั้นต่าง ๆ ที่จะจัดให้กับสมาชิก
- 5) ช่องทางในการสื่อสารกับสมาชิก คือ เว็บไซต์
- 6) การประสานกับผู้ดูแลเครือข่าย U3A ออนไลน์ เพื่อเชื่อมเครือข่ายกับต่างประเทศ ซึ่งอาจนำไปสู่การเดินทางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันต่อไป

งบประมาณในการดำเนินงาน มาจาก 3 ช่องทางสำคัญได้แก่

- 1) ทุนสนับสนุนจากภาครัฐหรือหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ โดยคณะกรรมการจะจัดทำโครงการหรือข้อเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมไปตามหน่วยงานต่าง ๆ
- 2) ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บเป็นรายกิจกรรมหรือหลักสูตร เนื่องจาก U 3RD AGE - Singapore ไม่มีการเก็บเงินค่าธรรมเนียมเข้าเป็นสมาชิก คณะกรรมการจึงทำงานในลักษณะของอาสาสมัคร เมื่อมีการจัดหลักสูตร/กิจกรรมต่างๆ ผู้สมัครจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรม

ต่างๆ ซึ่งแบ่งเป็นค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าเดินทางวิทยากร ค่าเช่าสถานที่ (ถ้ามี) และค่าดำเนินการเข้า ส่วนกลางสำหรับการบริหารจัดการต่อไป

3) เงินบริจาค ซึ่งเป็นเงินให้เปล่าที่ผู้สูงอายุ ผู้สนใจทั่วไป หน่วยงาน องค์กรต่างๆ มอบให้กับองค์กรในการดำเนินงาน

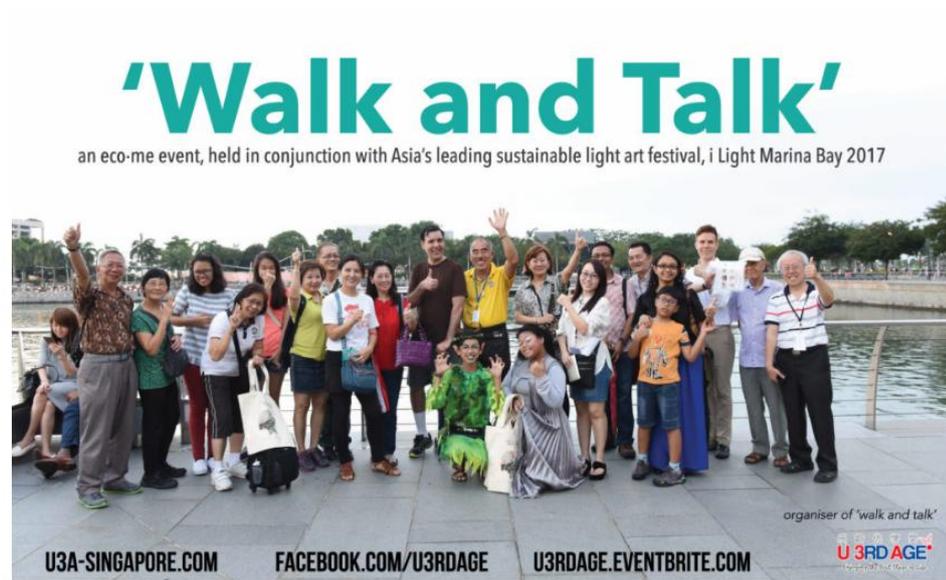
กิจกรรม

หลักการสำคัญในการออกแบบหลักสูตร คือ ใช้แนวทางการเรียนรู้นอกระบบ (Non-formal Learning) สำหรับการจัดการศึกษาโดยใช้วัฒนธรรมและสังคมเป็นฐาน (cultural and social traditional education) ภายในบรรยากาศเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer-to-Peer learning) เป็นพื้นที่ที่ผู้สูงอายุมาสนทนาเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและการพัฒนาตนเอง กิจกรรมของ U 3RD AGE - Singapore จึงคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่เคารพยอมรับในประสบการณ์ชีวิตของผู้สูงอายุในฐานะที่เป็นการเดินทางเพื่อการเรียนรู้ ทั้งลองผิดลองถูก การเรียนรู้เพื่อเข้าใจถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมและปัญญาของกันและกัน

หลักสูตรต่าง ๆ จึงมีความหลากหลายเป็นกิจกรรมที่ส่วนใหญ่วิทยากร คือ ผู้สูงอายุที่มีความรู้ ความสนใจ หรือความเชี่ยวชาญในด้านนั้น มาร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ให้กับเพื่อนผู้สูงอายุท่านอื่นที่เป็นสมาชิก โดยเน้นกิจกรรมที่ทำให้มีร่างกายและสุขภาพดี สุขภาพจิตดี กระฉับกระเฉง ตื่นตัว และมีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถให้มีความหมายและเป็นประโยชน์ผ่านเครือข่ายทางสังคม ภายใต้แนวคิดของการเป็นชุมชนการเรียนรู้ Learning Communities เพื่อผู้สูงอายุ ดังนั้นที่มาของหลักสูตร/กิจกรรมต่าง ๆ จึงมาจาก 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ 1) ความสนใจของสมาชิก 2) ความถนัดของสมาชิก ซึ่งข้อมูลสองส่วนนี้ได้มาจากโอบสมัครออนไลน์ 3) ความจำเป็น ส่วนใหญ่มาจากปัญหาหรือสิ่งที่ผู้สูงอายุเผชิญในชีวิตประจำวัน จำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อเท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะในยุคดิจิทัล เช่น เมื่อมีข่าวผู้สูงอายุถูกหลอกลวงผ่านการใช้อุปกรณ์เคลื่อนที่ทางโทรศัพท์ต่างๆ จึงจัดหลักสูตรการป้องกันภัยจากแอปพลิเคชันขึ้น

ตัวอย่างของหลักสูตรระยะสั้นสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงสู่การพัฒนาทักษะชีวิต เช่น ประวัติศาสตร์วัฒนธรรม กิจกรรมศิลปะหัตถกรรม การเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้สูงอายุ การเขียนอัตชีวประวัติ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เช่น ชีกง การร้องเพลงและการเต้นรำ การสนทนาเรียนรู้เกี่ยวกับการวางแผนในวัยเกษียณ กิจกรรมผู้สูงอายุพบผู้สูงอายุ (Seniors-Meet-Seniors : SMS) และกิจกรรมระหว่างวัย ทั้งนี้ประเทศสิงคโปร์ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย โดยเฉพาะผู้สูงอายุและวัยรุ่น เยาวชน จึงมีกิจกรรมเดินและคุย (Walk and Talk) ที่จัดให้ผู้สูงอายุและกลุ่มเยาวชนได้ไปทัศนศึกษาร่วมกัน เช่นที่ มาริน่า เบย์

Enjoying the Best Stage of Life

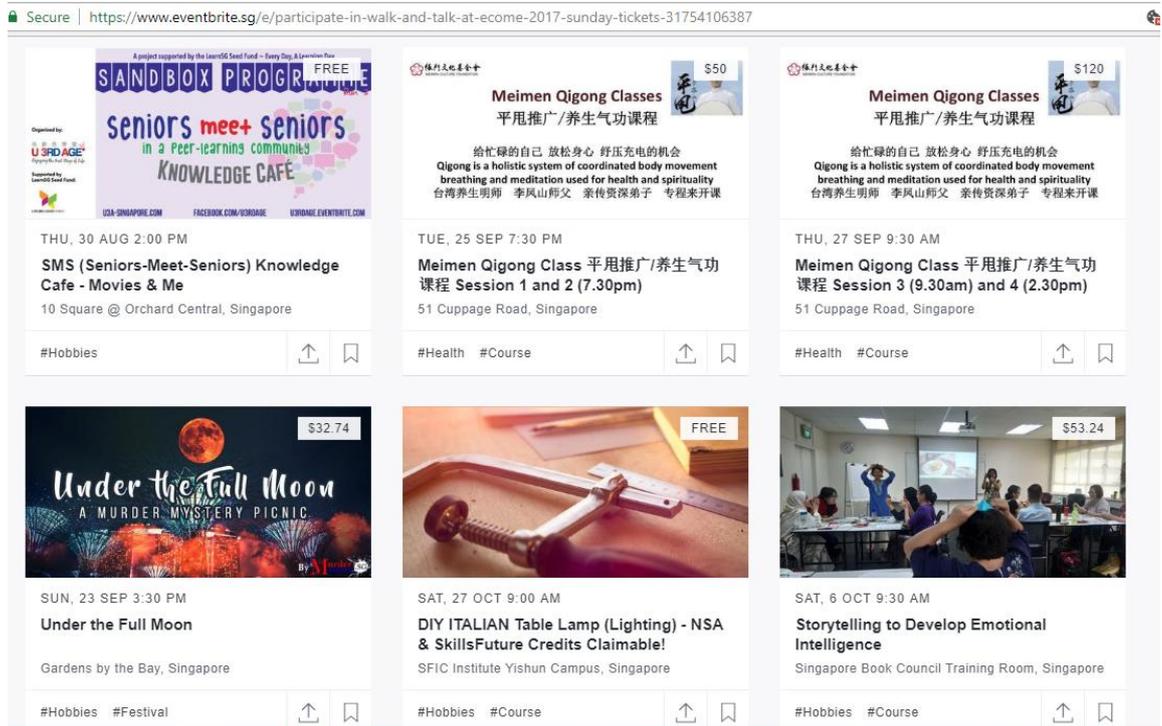

ภาพที่ 4.8 หน้าเว็บไซต์ของ U 3RD AGE Singapore

ที่มา <https://www.u3rdagesingapore.org/>

รายละเอียดของการประชาสัมพันธ์แต่ละหลักสูตรประกอบด้วย 1) ชื่อหลักสูตร 2) ที่มาหรือวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่สั้นและกระชับ 3) ข้อมูลวิทยากรบอกเล่าถึงประสบการณ์ความเชี่ยวชาญในด้านนั้น 4) วัน เวลา สถานที่จัดกิจกรรม 5) ค่าธรรมเนียมรายบุคคลที่ต้องจ่ายเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ 6) สิ่งที่ควรนำมาด้วย 7) ลิงค์สำหรับลงทะเบียนในกิจกรรมนั้น ๆ 8) ข้อมูลของผู้ประสานงานกิจกรรม 9) อื่น ๆ เช่น บางกิจกรรมต้องการอาสาสมัครในการลงทะเบียนหรือการจัดกรต่าง ๆ จะมีการระบุลักษณะงาน จำนวนคน และข้อมูลจำเป็นในส่วนนี้ จากนั้นจะมีการทำภาพประชาสัมพันธ์ที่สรุปข้อมูลข้างต้นภายใน 1 หน้า เพื่อสะดวกต่อการส่งต่อข้อความประชาสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกสูงวัย

นอกจากนี้จะมีหลักสูตร/กิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งคณะกรรมการเขียนโครงการหรือแผนงานต่าง ๆ เพื่อขอรับการสนับสนุน ทำให้ในหลักสูตรหรือกิจกรรมเหล่านั้น สมาชิกจ่ายค่าธรรมเนียมเข้าร่วมกิจกรรมน้อยลง แต่ยังคงยึดหลักการว่าต้องเก็บค่าธรรมเนียมเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ เพื่อสร้างคุณค่าให้กับหลักสูตร/กิจกรรมนั้น ๆ

ภาพที่ 4.9 หน้าเว็บประชาสัมพันธ์หลักสูตร
 ที่มา <https://www.u3rdagesingapore.org/>

การสมัครสมาชิก

ผู้สนใจสมัครเป็นสมาชิกจะต้องมีอายุ 50 ปีขึ้นไป ที่สนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้สำหรับพลเมืองผู้สูงอายุ (community learning for senior citizens) โดยเรียกสมาชิกว่า “เพื่อน”

ปัจจุบันมีสมาชิก 3,000 คนทั่วประเทศสิงคโปร์ โดยผู้ที่สนใจเป็นสมาชิกจะลงทะเบียน โดยไม่เสียค่าธรรมเนียมการเป็นสมาชิก โดยสามารถกรอกใบสมัครที่หน้าเว็บเพื่อรับจดหมายข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ <http://u3a-singapore.com/be-our-friend/> ข้อมูลในแบบฟอร์มการลงทะเบียนออนไลน์ประกอบด้วย 1) ชื่อ 2) อีเมล 3) ที่พักในสิงคโปร์ ชื่อเขต/เมือง 4) รู้จัก U 3RD Age จากไหน 5) กิจกรรมที่สนใจ และสามารถแจ้งความจำนงค์ในการเป็นวิทยากร/ครูฝึกอาสาสมัคร

Thank you for your support and here is an invitation to be our friend...
Friends of U 3rd Age!

We will be circulating newsletters on our activities. We welcome your valuable insights and do drop us an email if you have any feedbacks.

U 3rd Age will be working towards introducing benefits and invitations to special events just for our Friends of U 3rd Age. If you like what we do and wish to join us as volunteer speaker or trainer , please send us your contact with some info, we will be in touch.

Your Name (required)

Your Email (required)

Area of residence in Singapore / Country of residence

Where you heard about U 3rd Age

Activities you would be interested in

We welcome you to be our friend and be notified on our newsletters and future activities.

By submitting this form, I consent to my personal data being collected for purposes that shall include but not limited to the following : programme administration, keeping me informed of relevant information on programmes, research and other publicity relating to active ageing (via sms, email and/or other modes of communication) and/or any other related use.

I understand that I may update my personal data or withdraw my consent at any time by emailing u3asingapore@gmail.com

Send

ภาพที่ 4.10 แบบฟอร์มการลงทะเบียนสมัครเป็นสมาชิก
ที่มา <https://www.u3rdagesingapore.org/>

1.2.12 ประเทศอินเดีย (India)

ความเป็นมา

มหาวิทยาลัยวัยที่สามของอินเดีย เกิดจากการรวมกลุ่มของนักวิชาการและ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุของอินเดีย ซึ่งตระหนักถึงการทำงานของกลุ่มองค์กรเอกชนต่างๆ ที่ช่วยเหลือให้ความรู้และดูแลผู้สูงอายุ ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยวัยที่สามของต่างประเทศเข้ามาเป็นครั้งแรก และเกิดเป็นเครือข่ายองค์กรอาสาสมัครในการส่งเสริมสิทธิและการดูแลผู้สูงอายุของ อินเดียเรียกว่า สมาคมมหาวิทยาลัยวัยที่สามของอินเดีย (Indian Society of U3A ซื่อย่อว่า ISU3As) ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2552 ระหว่างการประชุมนานาชาติเกี่ยวกับจำนวนประชากรผู้สูงอายุ ของอินเดียโดย Institute of Social Development, Udaipur and G.B. Pant Social science Institute, Allahabad University เพื่อให้ผู้สูงวัยของอินเดียได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและ กับผู้สูงวัยนานาชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุ ซึ่งสนใจในการเพิ่มพูนประสบการณ์การเป็นผู้สูงวัย อย่างสง่างามด้วยการปฏิบัติตามแนวทางของมหาวิทยาลัยวัยที่สามที่เป็นสากล นอกจากนั้นยังมี หน้าที่ในการนำรูปแบบกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับความสำเร็จไปเป็นต้นแบบในการช่วยรัฐบาลให้ การศึกษาและพัฒนาผู้สูงอายุตามชนบทยากจน

วัตถุประสงค์ระยะยาวคือการแนะแนว ให้สมาคมมหาวิทยาลัยวัยที่สามส่งเสริมให้ ผู้สูงอายุสามารถเรียนรู้ และทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อสุขภาพที่ดี มีความกระตือรือร้น ในการเติมเต็ม ความสมบูรณ์ของชีวิตตนเองในวัยสูงอายุ หน้าที่ของ ISU3As คือการจัดการให้ผู้สูงอายุมาร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความสนใจ ความประทับใจ และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ในวัยสูงอายุ โดยมี จุดมุ่งหมายคือ 1) ให้โอกาสผู้สูงอายุได้มีศึกษาต่อเนื่อง 2) จัดการให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสเรียนรู้ในการ เข้าสู่วัยสูงอายุอย่างสง่างามด้วยการเปิดหลักสูตรเกี่ยวสุขภาพอนามัย สมรรถภาพของร่างกาย สัมพันธภาพทางสังคม การวางแผนการเงิน การศาสนา และการอยู่ดีมีสุขทั้งร่างกายและจิตใจ 3) ส่งเสริมให้มีการทำงานอาสาสมัคร “Seva” (เป็นภาษาสันสกฤต ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Selfless Service) คือการทำความดีในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสต่างๆ ทั้งองค์กรด้านสังคม ศาสนา และ การศึกษา (U3A India, 2018)

การจัดการ

ดำเนินการโดยคณะกรรมการซึ่งมาจากสมาชิกทั้งระดับชาติและระดับภูมิภาคซึ่งแบ่ง ออกเป็น 5 ภูมิภาคดังนี้ Zone I North, Zone II Central, Zone V South, Zone III East และ Zone IV West โดยแต่ละภูมิภาคสามารถมีสาขาย่อย หากมีสมาชิกเกิน 50 คน และสามารถมี กรรมการบริหารจัดการกิจกรรมต่างๆ และการเงินของสาขาได้ ภายใต้กฎเกณฑ์และการชี้แนะของ กรรมการระดับชาติและส่วนภูมิภาค

งบประมาณ

จากการรับบริจาค เงินอุดหนุนจากแหล่งต่างๆ และค่าสมาชิก

สมาชิก

ISU3A เปิดรับสมาชิกทั่วประเทศอินเดียที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปและองค์กรซึ่งมี สมาชิกที่สนใจจะสร้างบั้นปลายชีวิตของตนเองให้มีสุขภาพดีและมีความสำคัญ โดยสามารถสมัครจาก แบบฟอร์มในเว็บไซต์ จ่ายค่าลงทะเบียนและค่าสมัครสมาชิกซึ่งจะได้เป็นสมาชิกตลอดชีพดังนี้

- สมาชิกรายบุคคล 1,100 รูปี ในพื้นที่ชนบท 550 รูปี
- สมาชิกประเภทองค์กร 2,500 รูปี ในชนบท 1,250 รูปี

คุณสมบัติของสมาชิก

- ต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ที่จัดกิจกรรม
- เป็นผู้สูงอายุ 50 ปีขึ้นไป
- ผู้ที่ทำงานและองค์การที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสวัสดิการและการดูแลผู้สูงอายุ
- เป็นผู้ที่มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- เป็นผู้ที่มีงม่นในวัตถุประสงค์ของสมาคมมหาวิทยาลัยวัยที่สาม

ประเภทของสมาชิก

- ผู้มีอุปการคุณ
- ผู้สูงอายุทั้งประเภทบุคคลและองค์กร
- กลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป
- บุคคลและองค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับสวัสดิการและการดูแลผู้สูงอายุ
- บุคคลที่ถูกเสนอชื่อโดยคณะกรรมการระดับชาติ
- บุคคลที่เป็นโดยตำแหน่งในคณะกรรมการ
- สมาชิกกิตติมศักดิ์

กิจกรรม

สมาคมมหาวิทยาลัยวัยที่สามของอินเดีย มีการจัดการสัมมนาระดับชาติทุกปี และได้วางขอบเขตกิจกรรมของหลักสูตรให้แต่ละมหาวิทยาลัยวัยที่สาม ดังนี้

- การจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- จัดกิจกรรมและโครงการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและโภชนาการ
- จัดกิจกรรมและโครงการเกี่ยวกับความปลอดภัยทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม
- จัดกิจกรรมและโครงการเกี่ยวกับระดมทรัพยากรและเงินทุน

ตัวอย่างกิจกรรมที่จัดในมหาวิทยาลัยวัยที่สาม ต่างๆ เช่น

ที่ ลัคเนา มีการทำเวิร์คชอป การจัดสัมมนาเรื่องเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต การลงทุน การเสริมพลังสตรี การดูแลสุขภาพอนามัย ในค่ายผู้สูงอายุ ทัศนศึกษา โยคะ การนั่งสมาธิ การช่วยเหลือเด็กยากจนด้านการศึกษา

เดลี ซึ่งมีองค์กรต่างๆ ของภาครัฐที่รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้สูงอายุมากและมีสาขามหาวิทยาลัยวัยที่สามมากมาย มีการจัดประชุม สาขามหาวิทยาลัยวัยที่สามต่างๆ ทุกปี แต่ละสาขามีการจัดกิจกรรมและโครงต่างๆ เกี่ยวกับสุขภาพ เศรษฐกิจในครัวเรือน ศาสนา จิตวิทยา และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หัวข้อที่สนใจเป็นต้น

1.2.13 ประเทศไอร์แลนด์ (Ireland)

ความเป็นมา

U3A ในไอร์แลนด์ใช้แนวความคิดการช่วยเหลือตนเอง (Self-help U3A Model) เป็นการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยผู้สูงอายุเป็นทั้งผู้เรียนและผู้สอน ให้ผู้สูงอายุมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน เป็นการเรียนรู้เพื่อความสนุกสนาน (Learn for fun) ไม่ใช่เพื่อประเมินคุณภาพ ในไอร์แลนด์จะมี U3A อยู่จำนวนมาก กระจายอยู่ตามชุมชนในเมืองต่าง ๆ ทั่วประเทศ U3A ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตมหานครดับลิน (Great Dublin Area) ที่ไอร์แลนด์จะไม่ใช้คำว่า U3A แต่จะใช้ว่า Federation of Active Retirement Association (FARA) ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งให้ผู้เกษียณมีชีวิตที่มีจุดมุ่งหมาย มีความสุข ความเป็นอิสระและมีศักดิ์ศรี (Swindell and Thompson, 1995)

การสนับสนุน

U3A ในไอร์แลนด์ได้รับการสนับสนุนจาก Age Action Ireland สนับสนุนการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน การฝึกปฏิบัติและกลุ่มบริการในชุมชนต่าง ๆ

การจัดการ

เป็นการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุที่มีความสนใจในกิจกรรมเดียวกัน แต่ละกลุ่มจะมีอิสระในการทำกิจกรรม ในการจัดกิจกรรมแต่ละกลุ่มจะมีการนัดหมายกันตามวันเวลาและสถานที่ตามความสะดวกของสมาชิก เช่น ที่ Ballymun Library จะนัดกันทุกวันจันทร์ที่ 2 ของเดือน เวลา 14.00-16.00 น. ส่วน Baldoyle Library มีการพบกันทุกวันพุธที่ 2 ของเดือน เวลา 10.45-12.45 น. เป็นต้น การเข้าร่วมกิจกรรมจะไม่มีค่าใช้จ่าย แต่สมาชิกสามารถสนับสนุนการทำกิจกรรมได้โดยเป็นอาสาสมัคร หรือร่วมจัดหาทุน (U3A Ireland, 2018)

กิจกรรม

กิจกรรมที่จัดเป็นกิจกรรมตามความสนใจของสมาชิกซึ่งจะมีหลากหลายรูปแบบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- กีฬา เช่น ยิงธนู แบดมินตัน พายเรือแคนู โบว์ลิ่ง การขี่จักรยาน การแข่งม้า การเดินเขา กอล์ฟ เทนนิส ปิงปอง
- ศิลปะ เช่น วาดภาพ/ระบายสี การประดิษฐ์ตัวอักษร
- การออกกำลังกาย เช่น การเดิน การเดินแบบใช้ไม้ค้ำยัน (Nordic Walking) โยคะ การเดินเขา การชมนก
- ท่องเที่ยว
- นันทนาการ เช่น เกมต่าง ๆ เล่นไพ่นกระจอก หมากกรุก ปริศนาอักษรไขว้
- ประวัติศาสตร์ และโบราณคดี
- การเต้นรำ
- ดาราศาสตร์
- ศาสนา เช่น ศึกษาพระคัมภีร์
- การอ่านหนังสือ ทั้งหนังสือทั่วไป และวรรณกรรม การอ่านบทละคร

- คอมพิวเตอร์ เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้น Apple, Microsoft Office, Tablets / iPads, การออกแบบเว็บไซต์
- งานฝีมือ เช่น การจัดดอกไม้ การถักโครเชต์ งานเย็บปักถักร้อย ทำเครื่องประดับ เครื่องปั้นดินเผา
- อาหารและเครื่องดื่ม เช่น อาหารเช้า กลางวัน เย็น กาแฟ การชิมไวน์
- การทำสวน
- ดนตรี เช่น กีตาร์ การร้องเพลง
- การดูแลสุขภาพ
- ภาษาต่างประเทศ เช่น อิตาลี เยอรมัน ฝรั่งเศส จีน สเปน
- การชมพิพิธภัณฑ์
- การสนทนาในประเด็นต่าง ๆ

1.2.14 ประเทศเยอรมัน (Germany)

ความเป็นมา

U3A ในประเทศเยอรมันใช้รูปแบบของฝรั่งเศส (The French Model) (Mc Cannah, 2017) ซึ่งมีแนวคิดในการจัดการศึกษาให้ผู้สูงอายุโดยการเชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัย และมีลักษณะค่อนข้างเป็นวิชาการ ดำเนินการสอนโดยอาจารย์ในมหาวิทยาลัย โปรแกรมการสอนและวิธีการสอนมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้สูงอายุ ในเยอรมันการศึกษาของผู้สูงอายุใช้ภาษาเยอรมันว่า Seniorenstudium ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Senior studies” เป็นการจัดการศึกษาของผู้สูงอายุโดยมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเทคนิคสำหรับผู้สูงอายุ โดย Seniorenstudium มีความหมายครอบคลุมถึงสิทธิประโยชน์ด้านการศึกษาเพิ่มเติมของผู้สูงอายุ ซึ่งมหาวิทยาลัย 50 แห่งในเยอรมันเปิดโอกาสทางการศึกษาสำหรับสังคมสูงอายุ โดยในปี 1984 มีการก่อตั้ง Solidarity Community Teachers and Educators Sudbaden (SOLE) และในปี 1987 มี University of Education Freiburg ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพสูง มีการนำนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาที่ยังไม่มีงานทำมาทำงานเป็นอาจารย์ช่วยสอนสำหรับผู้สูงอายุ

ตั้งแต่นั้นมา มีมหาวิทยาลัยผู้สูงอายุแห่งแรกของเยอรมันคือ European Center for University Studies of the Seniors Ostwestfalen-Lippe (EZUS) ใน Horn-Bad Meinberg, North Rhine-Westphalia

การศึกษาสำหรับผู้สูงอายุไม่ได้มุ่งไปที่การสอบหรือวุฒิการศึกษา นักศึกษาสามารถเลือกวิชาเรียนเองได้ ซึ่งจำนวนค่าเล่าเรียนขึ้นอยู่กับสถาบันการศึกษานั้น ๆ และจำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์ระหว่าง 40 ถึง 240 ยูโรต่อเทอม (ประมาณการเป็นค่าเงินไทยตั้งแต่ 1,500 บาท ถึง 9,000 บาทต่อเทอม)

รูปแบบการศึกษาของผู้สูงอายุ

1. การศึกษาของผู้สูงอายุ/สถาบันพลเมืองอาวุโส (Senior Studies / Senior Citizens Academy)

มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีโปรแกรมการศึกษาพิเศษเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุสามารถเข้าร่วมฟังการบรรยายปกติได้ และมีหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรเปิดสอนให้ผู้สูงอายุด้วยเช่นกัน แต่ไม่ได้เป็นการศึกษาในระดับปริญญา เพียงได้รับเกียรติบัตรการจบหลักสูตรทางวิชาการเท่านั้น บางมหาวิทยาลัยได้เปิดตัวซีรียการสอนแบบสาธารณะที่มีการบรรยายเกี่ยวกับหัวข้อเชิงวิชาการสัปดาห์ละครั้งหรือเดือนละครั้งโดยใช้ชื่อว่า “Senior Citizenship Academy” ส่วนใหญ่ “สถาบันพลเมืองอาวุโส” หรือ “มหาวิทยาลัยของผู้สูงอายุ” จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย แต่เป็นอิสระตามกฎหมายในรูปแบบของสมาคมที่ไม่หวังผลกำไรหรือมหาวิทยาลัยเฉพาะ โดยการดำเนินการมักเปิดรับสมัครให้ผู้ที่มีอายุ 45 หรือ 50 ปีขึ้นไปเข้าร่วมได้ มีรูปแบบการลงทะเบียนแตกต่างกันไป โดยส่วนใหญ่เป็นการลงทะเบียนออนไลน์ เช่น ทางเว็บไซต์ หรืออีเมลล์

2. การศึกษาแบบอาคันตุกะ (Guest study)

มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะปฏิบัติต่อนักศึกษาภาคปกติและนักศึกษาสูงอายุอย่างเท่าเทียมกัน แต่ไม่มีการฝึกอบรมเต็มรูปแบบสำหรับผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตามก็มีความแตกต่างระหว่างรูปแบบการศึกษาระหว่างการศึกษาของผู้สูงอายุ (Senior Studies) และ การศึกษาแบบอาคันตุกะ (Guest study) ซึ่งการศึกษาแบบอาคันตุกะนั้นเปิดให้แก่ผู้คนทุกเพศทุกวัย โดยไม่ได้ออกแบบมาเป็นพิเศษสำหรับการสอนช่วงวัยใดช่วงวัยหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ยังคงรูปแบบของหลักสูตรพิเศษ โดยนักศึกษาแบบอาคันตุกะ สามารถเข้าร่วมการฟังบรรยายปกติได้ แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้สอบร่วมกับนักศึกษาภาคปกติ

นอกจากนี้นักศึกษาแบบอาคันตุกะจะได้รับอนุญาตให้เข้าเรียนได้ก็ต่อเมื่อมีที่เหลื่อว่างให้เข้าเรียนซึ่งนักศึกษาภาคปกติมีความสำคัญมากกว่าเพราะต้องทำการทดสอบ อย่างก็ตามวิชาส่วนใหญ่ที่เหลื่อที่ว่างจะเป็นวิชาหมวดมนุษยวิทยาหรือศิลปศาสตร์ เช่น วิชาโบราณคดี วิชายุคก่อนประวัติศาสตร์ วิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ วิชาการศึกษาโลกตะวันออก ฯลฯ ส่วนวิชาภาษาต่างประเทศที่ได้รับความนิยม เช่น จีน โปรตุเกส อิตาลี สเปน เป็นต้น ยังไม่สามารถเข้าเรียนได้ซึ่งเปิดสอนเฉพาะนักศึกษาภาคปกติเท่านั้น

ค่าเล่าเรียนจะไม่แน่นอน โดยมหาวิทยาลัยบางแห่งกำหนดสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาแบบอาคันตุกะเพียง 50 ยูโร (ประมาณ 1,850 บาท) จนถึง 1,000 ยูโร (ประมาณ 37,000 บาท) เป็นต้นไป อย่างไรก็ตามค่าเล่าเรียนขึ้นอยู่กับระเบียบของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ แต่ในหลายกรณีจะมีเงินสมทบจากนักศึกษาสูงอายุที่สำเร็จการศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้น ๆ มอบให้เป็นทุนการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุที่มีเงินบำเหน็จบำนาญน้อย

3. การศึกษาระดับประกาศนียบัตร (Certificated studies)

ผู้สูงอายุหลายคนมีความต้องการความรู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ผู้สูงอายุเหล่านี้สามารถลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรปกติระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโทได้ ซึ่งโดยปกติจะใช้เวลาประมาณ 4-5 ภาคการศึกษา หรือเป็นเวลา 2 ถึง 2 ปีครึ่ง และมีวิชาที่เฉพาะเจาะจง เลือกด้วยตนเองไม่ได้ แต่สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรบางหลักสูตรจะมี

ลักษณะเป็นการศึกษาแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary studies) ในบางวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรต้องมีผลงานทางวิชาการ การสอบปากเปล่าหรือการสอบแบบอัตนัย แต่แตกต่างกับหลักสูตรปกติโดยมีการออกใบรับรองให้โดยมหาวิทยาลัย แต่ไม่ได้ปริญญาบัตร ซึ่งใบรับรองนี้อาจใช้เป็นหลักฐานเพื่อประกอบการทำงาน part time ที่เป็นที่ต้องการของผู้สูงอายุหรือทำงานเป็นอาสาสมัครได้

การสนับสนุน

หน่วยงานที่ดำเนินการ U3A จะดำเนินการโดยสถาบันการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัย วิทยาลัย โดยมีนักวิชาการ อาจารย์ในสถาบันการศึกษาเป็นผู้สอน

การจัดการ

ผู้สูงอายุสามารถเลือกกิจกรรมได้ตามความสนใจและความต้องการ เป็นการใช้เวลาว่างเพื่อพัฒนาศักยภาพ คุณภาพชีวิต และดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ U3A นักศึกษาจะเสียค่าลงทะเบียนเรียน แต่บางแห่งจะได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย หรือการจัดหาทุนจากแหล่งอื่นๆ เช่น การบริจาค

กิจกรรม

การแบ่งประเภทกิจกรรมใน U3A มักแบ่งตามสาขาทางการศึกษา ตามความสนใจและความต้องการของผู้สูงอายุ ซึ่งโดยทั่วไปสาขาทางการศึกษาจะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สังคม (Social) วัฒนธรรม (Culture) การสร้างสรรค์และอาชีพ (Creative and Vocational) (Vysotskaya et.al., 2018 : online) สำหรับลักษณะกิจกรรมหรือโปรแกรมทางการศึกษาที่จัดอาจมีรายละเอียดที่แตกต่างกันไป ได้แก่

1. งานอาชีพ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ การดูแลผู้ป่วย พิ้เลี้ยงเด็ก เป็นต้น
2. การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ เช่น การดูแลสุขภาพกาย สุขภาพจิต การออกกำลังกาย การท่องเที่ยว การเตรียมตัวเป็นผู้สูงอายุ การให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิพลเมือง เป็นต้น
3. วัฒนธรรมและการสร้างสรรค์ เช่น ดนตรี ขับร้อง วรรณกรรม ประวัติศาสตร์ ศิลปะ งานประดิษฐ์ เป็นต้น
4. การใช้เทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต การใช้เครื่องทุ่นแรงใหม่ๆ ดิจิทัล เทคโนโลยี เป็นต้น
5. กิจกรรมทางสังคม เช่น อาสาสมัคร การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ตามประเด็นที่ผู้สูงอายุสนใจ เป็นต้น

สรุปผลการศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยวัยที่สามในประเทศไทย และในต่างประเทศ โดยศึกษารูปแบบตามประเด็นแนวคิดพื้นฐาน การบริหารจัดการ และการสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ กิจกรรม ผู้เรียน ผู้สอน ค่าใช้จ่าย ช่องทางการติดต่อสื่อสาร ตามตารางสรุปดังตารางที่ 4.1 และ ตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.1 สรุปผลการศึกษาเอกสาร รูปแบบมหาวิทยาลัยวัยที่สามในประเทศไทย

รูปแบบมหาวิทยาลัยวัยที่สาม	มหาวิทยาลัยวัยที่สาม (ประเทศไทย)	มหาวิทยาลัยวัยที่สาม นครเชียงราย
แนวคิดพื้นฐาน	ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุสู่สังคมสุขภาวะ	เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ
การบริหารจัดการ	ดำเนินการโดยภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ดำเนินการโดยเทศบาลนครเชียงราย ร่วมกับคณะสงฆ์จังหวัดเชียงราย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
การจัดการเรียนรู้	ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเป็นศูนย์กลางเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ	จัดให้มีการเรียนการสอนแบบองค์รวมเพื่อส่งเสริมผู้สูงอายุให้พัฒนาทักษะศักยภาพ และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในทุกๆ ด้าน
กิจกรรม	จัดกิจกรรมทั้งในรูปแบบวิชาการ การประชุมทั้งในระดับชาติและนานาชาติ	เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้สูงอายุมีความสุข โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
ผู้เรียน	ผู้สูงอายุ ผู้ร่วมกิจกรรม	ผู้สูงอายุในชุมชน ในพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลนครเชียงราย
ผู้สอน	คณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผู้สอนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ และปราชญ์ชาวบ้าน
ค่าใช้จ่าย	-	ไม่มีค่าใช้จ่าย
ช่องทางติดต่อสื่อสาร	ประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์และเครือข่าย	ประชาสัมพันธ์ผ่านการประชุมโรงเรียนผู้สูงอายุ

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับรูปแบบมหาวิทยาลัยวัยที่สามในต่างประเทศ พบว่า ประเทศฝรั่งเศสและประเทศอังกฤษ เป็น 2 ประเทศที่มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยวัยที่สามเป็นประเทศแรก ๆ โดยประเทศฝรั่งเศสดำเนินงานโดยมหาวิทยาลัยด้วยแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อชุมชน/เพื่อท้องถิ่น และประเทศอังกฤษดำเนินการโดยกลุ่มหรือองค์กรอิสระ ด้วยแนวคิด “ช่วยตนเอง” รูปแบบมหาวิทยาลัยวัยที่สามของทั้ง 2 ประเทศถูกนำไปใช้เป็นแนวทางดำเนินงานในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ดังที่พบว่า รูปแบบฝรั่งเศสถูกนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยวัยที่สามในประเทศ เยอรมัน เบลเยียม แคนาดา สหรัฐอเมริกา เยอรมัน และรูปแบบอังกฤษถูกนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยวัยที่สาม ในประเทศออสเตรเลีย ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ แอฟริกา สิงคโปร์ อินเดีย ไอร์แลนด์ ทั้งนี้อาจกล่าวโดยสรุปถึงรูปแบบฝรั่งเศสและรูปแบบอังกฤษ ได้ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 สรุปผลการศึกษาเอกสาร รูปแบบ มหาวิทยาลัยวัยที่สามในต่างประเทศ

รูปแบบ มหาวิทยาลัย วัยที่สาม	สรุปผลการศึกษาเอกสาร รูปแบบมหาวิทยาลัยวัยที่สามในต่างประเทศ	
	รูปแบบฝรั่งเศส (French Model)	รูปแบบอังกฤษ (English Model)
แนวคิดพื้นฐาน	ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัย ด้วยแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อชุมชน/เพื่อท้องถิ่น	ดำเนินการโดยกลุ่มหรือองค์กรอิสระ ด้วยแนวคิด “ช่วยตนเอง” (Self-help)
การบริหารจัดการและการสนับสนุน	<ul style="list-style-type: none"> - มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนและช่วยเหลือดูแลด้านวิชาการและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา บางแห่งได้รับบริการจากมหาวิทยาลัยอย่างเต็มที่ บางแห่งได้รับการบริการขั้นพื้นฐาน - งบประมาณการดำเนินการจะได้จากการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยที่สังกัดเรียกเก็บจากสมาชิก และการให้ความร่วมมือในการบริจาคจากองค์กรภาคเอกชนต่าง ๆ - มีการประสานเครือข่ายทั้งในระดับท้องถิ่น และระหว่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - การบริหารงานโดยสมาชิกองค์กรหรือกลุ่มนั้นๆ และออกแบบหลักสูตรตามความต้องการของสมาชิกผู้สูงอายรร่วมตัวกันเป็นกลุ่ม/องค์กรอิสระ เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ - งบประมาณในการดำเนินงานได้จากค่าสมัครสมาชิกและค่าธรรมเนียมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในราคาถูก และเงินบริจาคจากองค์กรกุศลหรือองค์กรไม่หวังผลกำไร - มีการประสานเครือข่ายทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ เช่น กรณีประเทศออสเตรเลีย มีเครือข่ายออนไลน์ U3A Online Inc.

รูปแบบมหาวิทยาลัย วัยที่สาม	สรุปผลการศึกษาเอกสาร รูปแบบมหาวิทยาลัยวัยที่สามในต่างประเทศ	
	รูปแบบฝรั่งเศส (French Model)	รูปแบบอังกฤษ (English Model)
การจัด การเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบค่อนข้างเป็นทางการ มีระเบียบข้อบังคับเชิงสถาบัน เน้นมาตรฐานทางด้านวิชาการ ส่วนใหญ่เป็นแบบชั้นเรียน และมีบางแห่งเป็นแบบออนไลน์ เช่น สหรัฐอเมริกา - มีบุคลากรจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนและช่วยเหลือดูแลด้านหลักสูตรและมาตรฐาน และมีบุคคลกรที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นเป็นคณะกรรมการดำเนินการด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบค่อนข้างยืดหยุ่น - ออกแบบกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน เน้นสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน - จัดการเรียนรู้แบบชั้นเรียน แบบออนไลน์ และแบบทางไกล เช่น จีน - มีคณะกรรมการดำเนินการเป็นบุคลากรในท้องถิ่นทำงานร่วมกับอาสาสมัคร ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามความต้องการของสมาชิกในกลุ่มของตนเอง
กิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตรและกิจกรรมตามศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยเชี่ยวชาญและกลุ่มเป้าหมายมีความต้องการ โดยมีเนื้อหาและรูปแบบหลากหลาย มีการผสมผสานระหว่างการบรรยาย มีการประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อออกแบบหลักสูตร ทั้งการเรียนในห้อง การฝึกปฏิบัติ การศึกษาต่อเนื่อง และโปรแกรมด้านสุขภาพ เนื้อหาเน้นด้านมนุษยศาสตร์และศิลปะ 	<ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตร ตารางเรียนมีความยืดหยุ่น มีวิธีการสอน/รายวิชาหลากหลาย ทั้งวิชาการ ศิลปะ ทัศนกรรมและกิจกรรมทางกายภาพ ไม่มีข้อบังคับเชิงสถาบัน เช่น การสอบเข้าหรือการสอบในชั้นเรียน และโอกาสที่จะได้อยู่ร่วมกับผู้สนใจในเรื่องเดียวกัน สนุกกับการทำสิ่งใหม่ๆ แต่ละ U3A เป็นอิสระ
ผู้เรียน	ผู้เรียน อายุ 50 ปีขึ้นไป ที่สนใจ	ผู้เรียน อายุ 50 ปีขึ้นไป สมัครเป็นสมาชิก
ผู้สอน	การกำหนดผู้สอนตามความเชี่ยวชาญในประเด็นที่ผู้สูงอายุสนใจ	สมาชิกเป็นทั้งผู้สอนและผู้เรียน วางฐานอยู่บนความรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญทุกสาขาที่เกี่วกัน
ค่าใช้จ่าย	ลงทะเบียนเรียนเป็นรายหลักสูตร รายวิชา หรือกิจกรรม	ชำระค่าธรรมเนียมเข้าเรียนเป็นรายหลักสูตร ตามความสนใจ

รูปแบบ มหาวิทยาลัย วัยที่สาม	สรุปผลการศึกษาคณาจารย์ รูปแบบมหาวิทยาลัยวัยที่สามในต่างประเทศ	
	รูปแบบฝรั่งเศส (French Model)	รูปแบบอังกฤษ (English Model)
ช่องทาง ติดต่อสื่อสาร	การติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ ผ่านการประชุม การพูดคุย เว็บไซต์ สามารถติดต่อผู้ดูแลเว็บไซต์ และกรอก แบบฟอร์มขอใช้บริการได้	การติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ ผ่านการประชุม การพูดคุย เว็บไซต์ (ติดต่อผู้ดูแลเว็บไซต์และกรอกข้อมูล สมัคร ลงทะเบียน ประชาสัมพันธ์)